

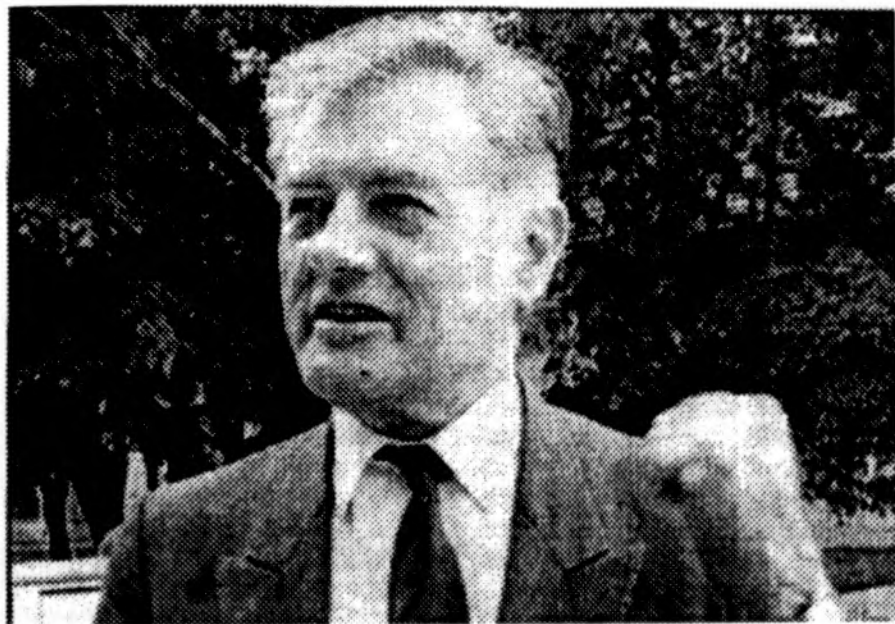
Adamkus abejoja, ar Lietuva įstengs saugiai naudoti pavojingą kurą

Vilnius, birželio 26 d. (LR) — Birželio vidury įmonė „Lietuvos energetikos sistema“ su naftos bendrove „Petroleum De Venezuela“ dukterine bendrove Europoje „Bitor Europe Ltd.“ pasirašė sutartį dėl gamtinio bitumo — orimulsiono tiekimo Lietuvai iki 2012 metų.

Šių metų gegužės 30 dieną „Lietuvos rytu“ buvo išspausdintas JAV gamtos apsaugos agentūros Vidurio Vakarų regiono vadovo Valdo Adamkaus laiškas, kuriame abejojama, ar tikslinga eksperimentuoti su šiuo ekologiškai kenksmingu kuru. Premjeras Adolfas Šleževičius spaudos konferencijoje pareiškė parašęs Valdui Adamkui laišką, kuriame paaiškino vyriausybės poziciją ir pagrindę sprendimą įsivežti orimulsiono kuro bandomajam naudojimui. Vėl į tėvynę grįžęs V. Adamkus apie tai kalbėjosi su „Lietuvos rytu“ žurnalistu — Valdu Bartasevičium.

Valdas Adamkus pirmiausia pasidžiaugė, kad žmonės susimąstė apie pavojus, kuriuos kelia orimulsionas. Tačiau, sako Valdas Adamkus, „mano abejojinių dėl orimulsiono premjero laiškas neišsklaidė“.

„Mat laiške iš esmės patvirtinta visa tai, ką rašiau apie šį kurą: ekologiškai nešvarus, jis naudojant reikės įsigyti specialius filtrus, kils transportavimo sunkumų (ketinama Danijoje orimulsioną iš didesnių tanklaivių perpumpuoti į mažesnius ir jais gabenti į Klaipėdą), be to, teks rimtai pasirūpinti, kaip išvengti avarių“. Tad premjeras, sako Adamkus, tarsi pripažino, kad „Lietuvos rytu“ įvairių specialistų išvardytos problemos vertos dėmesio.

Birželio mėnesį Valdas Adamkus vėl lankėsi Lietuvoje.

Dėl šio dėmesio Adamkui kiek ramiau, bet, jis sako, „nesu įsitikinęs, ar Lietuva įstengs griežtai laikytis brangiai kaštuojančių saugumo reikalavimų ir, kaip žada premjeras be žalos gamtai naudoti orimulsioną. Kaip esu informuotas, Elektrėnų jėgainėje nėra įrenginių, kuriais galima apsaugoti atmosferą nuo taršos. O jeigu trejus metus, neįsigijus būtinu filtru, šis kuras bus bandomas vien todėl, kad būtų įsitikinta, koks jis ekologiškai kenksmingas, labai abejoju tokio eksperimento tikslingumu“, kalbėjo Adamkus.

„Manau, reikėtų Lietuvos ekonomistams, gamtos augimams, kitiems specialistams labai nuodugniai apskaičiuoti

kaštus. Gal tada paaiškėtų, kad verta kurį laiką pirkintis net kiek brangesnį kurą ir sulaukti, kol bus įgyvendintas ekonominis požiūris, atrodytų, perspektyvus Būtingės terminalo projektas“, sakė Valdas Adamkus. Jis įsitikinęs, kad vyriausybė sumanė naudoti orimulsioną, norėdama sustiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos. Tai nediskutuotinas tikslas, tik svarstytina, ar verta jo siekti, perkant tokį ekologiškai pavojingą kurą.

Su specialistais ištyręs kitų šalių patirtį su orimulsionu rado, kad ir Didžiojoje Britanijoje, ir JAV buvo karštai diskutuojama dėl šio kuro ir abejojama naudoti orimulsioną, norėdama sustiprinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos. Tai nediskutuotinas tikslas, tik svarstytina, ar verta jo siekti, perkant tokį ekologiškai pavojingą kurą.

Birželio gale V. Adamkus buvo trumpai nvykęs į Latviją, kur su jos gamtos apsaugos ministru, aptarė kitų metų JAV ekologinės pagalbos šiai šaliai planus ir kaip išrūpinti papildomų lėšų. Mat 1996 m. pabaigoje išsenka tokiems tikslams skirti fondai. Lietuvos situacija kiek kitokia, sako Adamkus. Numatyta teikti JAV pagalbą bent ir 1997 metais.

Grįžęs iš Latvijos, Adamkus kalbėjosi apie Zoknių aerodromo veiklos vystymo ir ekologinio išlavymo problemas. Beje, šiuo objektu domisi kai kurios JAV įstaigos, ir todėl tikimasi sulaukti rimtos Amerikos kari- nių specialistų pagalbos.

JAV Respublikonų partijos varžovai dėl Respublikonų partijos nominacijos į JAV prezidentus kongresmanas Bob Dornan iš Kalifornijos, politikos komentatorius Pat Buchanan, senatorius Bob Dole iš Kanساس, radijo programos vedėjas Alan Keyes ir senatorius Phil Gramm iš Texas liepos 4 d. Dunbarton, New Hampshire, dalyvavo Respublikonų gegužinėje. Jie visi ta proga įtaigavo 500 susirinkusių balsuotojų, kad pirminiūose rinkimuose už juos balsuotų.

Birželio sukilimas paminėtas Kaune

Vilnius, birželio 22 d. (LR) — Kauno miesto tarybos posėdžio birželio 21 d. trečiuoju klausimu buvo numatyta svarstyti miesto valdybos papildymą naujais nariais. Kaip rašo Violeta Gustaitytė „Lietuvos rytu“, tik prasidėjus posėdžiui, buvęs miesto meras, konservatorių atstovas Rimantas Tumosa pasiūlė šį klausimą išbraukti iš darbotvarkės.

Buvusio mero nuomone, valdžios sudėtį Kauno savivaldybėje pakankamai aiškiai ir tiksliai nustatė rinkimų rezultatai. R. Tumosa sakė: „Nemačiau jokio noro žaisti demokratiją; susitarimų su bolševikais ir jų šaukliais negali būti ne tik konservatorių partijoje, bet ir visame dešiniajame bloke“.

Tačiau su Rimanto Tumosa pasiūlymu išbraukti klausimą iš darbotvarkės nesutiko didžioji tarybos narių dalis, ir jis buvo paliktas.

Ne mažiau aistrų sukėlė ir patvirtinimas kovos su korupcija komisijos sudėties. Klausimą tarybai svarstyti pristatė šios komisijos pirmininkas, Jaunosios Lietuvos partijos vadovas S. Buškevičius.

Remdamasis netikslia pateikto klausimo formuluoote, R.

Adamkaus koalicija galėtų oponuoti LDDP kandidatams

Vilnius, liepos 4 d. (Elta) — Lietuvos Seimas — toli gražu ne pati svarbiausia šalies institucija, nes ji reikalinga tik LDDP vadovybės planams ir su- manymams įteisinti“, teigė Seimo frakcijos seniūnas Leonas Milčius antradienį surengtoje spaudos konferencijoje.

Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona mano, kad neteisinga yra ir valdžios vykdoma užsienio politika, kurią jis pavadino „vaikišku dižigavimu dėl Europos Sąjungos“. Išgelbėti Lietuvą iš tokios padėties gali tik stipri opozicinių partijų koalicija. Pasak R. Smetonos, tokia koalicija galėtų būti siejama su Valdo Adamkaus pa- varde.

Tumosa kreipėsi į merą Vytautą Katkevičių, siūlydamas pa- galvoti apie kitą komisijos pirmininko kandidatūrą. S. Buškevičius, pasak Tumosa, „yra daug neaiškumų“. Tačiau ko- misijos sudėtis buvo patvirtinta ir be nuostatų svarstymo.

Posėdžio pradžioje daug aistrų sukėlęs klausimą dėl valdybos narių papildymo pristatė miesto meras Vytautas Katkevičius. Pasak mero, po Santarvės dekl- aracijos pasirašymo buvo su- tarti į valdybą įtraukti tų par- tijų atstovus, kurių joje nebuvo.

„Baikim tas paskaitas, kad norime tarsi užimti kažkokius postus darydami politiką“, sakė meras. „Valdyboje aš nemačiau

nė vieno klausimo, kuris būtų politizuotas“.

Tarybos nariai nusprendė pa- pildyti valdybą naujais nariais. Dabar joje bus ir Jaunosios Lie- tuvos, LDDP ir Laisvės Sąjun- gos atstovų. Iki šios sesijos valdyboje buvo tik konservato- rių, liberalų ir krikščionių de- mokratų.

Dėl šio sprendimo buvo balsuojama slapta. Laisvės Sąjungos narys D. Bučinskas atkreipė tarybos narių dėmesį į tai, kad R. Tumosa savąjį bal- savimo biuletenį demonstratyviai suplėšė. D. Bučinskas kolegą prašė gerbti miesto ta- rymą.

Paskelbus balsavimo rezul- tatus, Rimantas Tumosa kreipė- si į Vytautą Katkevičių, saky- damas, jog sveikina poną merą priėmus bolševikus į valdybą.

Landsbergis nesutinka su sprendimu nedeportuoti Ivanovo

Vilnius, liepos 3 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) pirmininkas Vy- tautas Landsbergis mano, kad ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus „pozicija dėl Valerij Ivanovo ir jo bendra-

Nauja pensijų struktūra Lietuvoje

Vilnius, liepos 4 d. (Elta) — Skaiciuojant pensijas, iki šiol buvo vadovaujamas senomis tradicijomis — visiems skiriama „po truputiuką“, bet dabar atė- jo laikas atsižvelgti į žmogaus kvalifikaciją, atlyginimą, darbo stažą, pareigų svarbą“, pasakė prezidentas Algirdas Brazaus- kas pirmadienio vakarą per Lie- tuvos televiziją.

Jo žodžiais, naujieji mūsų šalies pensijų įstatymai atitinka Vakarų pasaulyje egzistuojan- čią sistemą. Dabar Lietuvos pensijos yra suskirstytos į keturias grupes: pagrindines (socialines); mokslininkų; vidaus reikalų, prokuratūros, valstybės saugumo kariškių pensijos; taip pat valstybinės pensijos, kurios yra suteikiamos turintiems ypatingų nuopelnų savo valstybei žmonėms.

Prezidentas pažymėjo, kad nuo metų pradžios pensijos padidėjo maždaug 22% ir dabar vidutinis jų dydis yra 148 litai.

žgyių yra nekvalifikuota“. Kaip jau pranešėme, premjeras sprendimą nedeportuoti moty- vavo tuo, kad dokumentuose neesą pagrindo deportavimui. Liepos 3 dieną spaudos konfe- rencijoje Seimo opozicijos lyderis pažymėjo, jog deportuoti šį vei- kėją iš Lietuvos nereikėtų su- rengti jam antrą teismą ar dar kartą nubauti už tą patį nusi- kaltimą, kaip teigia premjeras. „V. Ivanovas labai lengvai at- sipirko“, sakė Landsbergis.

Jis taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad praėjusią savaitę buvo atleistas Vidaus reikalų mi- nisterijos Migracijos departa- mento direktorius Česlovas Bla- žys, kuris pritarė, Ivanovo de- portavimui.

Sutartis viršesnė už įstatymus

Vilnius, birželio 21 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė paprašė Konstitucinį Teismą ištirti, ar kai kurios Tarptautinių sutar- čių įstatymo nuostatos neprie- tarauja Konstitucijai.

Vyriausybės atstovu teisme paskirtas Teisingumo minis- terijos sekretorius G. Švedas BNS žinių agentūros korespon- dentui paaiškino, kad šalies teisininkams kyla neaiškumų dėl kai kurių tarptautinių

Papildyta Kauno miesto taryba

Vilnius, birželio 26 d. (LR) — 1941 m. Birželio sukilimui paminėti birželio 24 d. buvo skirta mokslinė konferencija, rašo Valdas Sutekus „Lietuvos rytu“. Konferencijoje kalbėjęs Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Institu- to direktorius A. Liekis pasakė, kad sukilimo metu „Lietuvių Aktyvistų Fronto vadovai tikė- jo, kad, prasidėjus karui, vokie- čiai leis atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę. Todėl suki- limo vadovai iki ateinant vokie- čiams skubėjo paskelbti Lietu- vos nepriklausomybę ir sufor- muoti vyriausybę. Birželio suki- limas“, sakė A. Liekis, „buvo visos tautos pasipriešinimas sovietų okupacijos primestam melui ir smurtui“.

Pasak A. Liekio, šiuo metu dar yra gyvi apie 2,000 sukilimo dalyvių. A. Liekis ir kiti pra- nešimus konferencijoje skaitė tų istorikai ragino juos rašyti at- siminimus apie to meto įvykius: sukilėlių štabai tada neradė ataskaitų, ir informacijos dabar labai trūksta.

Konferencijoje kalbėdamas apie sukilimo organizatorius, istorikas dr. S. Liutvaitis ypač pabrėžė tuomet Laikinosios vy- riausybės vadovu paskirto pul- kininko Kazio Škirpos nuopel- nus. Tai jis sukvietė partijų atstovus į susirinkimą, kurio metu buvo surašytas aktas apie Lietuvos Aktyvistų Fronto stei- gimą, jis Berlyne įsteigė suki- limo štabą ir užmezgė ryšius su Lietuva, o sukilimo metu bendražygiams nurodė veikti taip, kad „patys lietuviai imtų į savo rankas valstybės valdy- mą“.

Pasak A. Liekio, 1941 m. bir- želio 23 d. sudaryta Laikinoji šio vyriausybės iš karto ėmėsi at- kurti krašte lietuvišką admi- nistraciją. Kaune buvo suda- rytas karinis štabas, paskirtas Kauno karo komendantas. Vien- as pirmųjų Laikinosios vyriau- sybės priimtų dokumentų buvo nutarimas „Dėl bolševikinių įstatymų panaikinimo“. Tačiau vokiečiai įvedė griežtą okupa- cinį režimą, ir rugpjūčio 5 d. Laikinoji vyriausybė buvo pri- versta nutraukti savo veiklą.

Pasak konferencijoje kalbėju- sio Seimo opozicijos vado Vytau- to Landsbergio, 1941 metų bir- želio sukilimas — kol kas dar per mažai ištirtas ir įsisamonin- tas Lietuvos istorijos laikotarpi- sis. Istorinė ir politinė šio sukilimo reikšmė yra ta, kad

tokiu būdu lietuvių tauta atme- tė sovietinę okupaciją, ko nebuvo ryžtingai padariusi 1940 metais. Karius skatino veikti neatliktos pareigos ir neįvyk- dytos priesaikos jausmas.

Pasak Vytauto Landsbergio, sukilimo metu atsirado ir cent- rinei sukilimo vadovybei nepa- valdžių, stichiskai susikūrusių grupių, kurių nariai susitėpė rankas plėšdami ir žudydami žmones. Vėliau jų kaltes ban- dyta pristirti visai tuomet su- kilusiai Lietuvai, todėl rei- kalingas daug tikslesnis ir dife- rencijuotas to laikotarpio įvykių žinojimas ir vertinimas.

Birželio sukilimui paminėti skirtus renginius Kaune orga- nizavo Lietuvos Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Institutas, Lietuvos Atsargos karininkų Sąjunga bei 1941 m. birželio 22-28 d. sukilėlių klubo „prie „Kardo“ redakcijos respub- likinė taryba. Šv. Arkangelo Mykolo (Iguolos) bažnyčioje buvo laikomos šv. Mišios, vėliau įvyko trumpas minėjimas Vy- tauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Ten prie Nežinomo ka- reivio kapo ir paminklo suki- lėliams Ramybės parke padėta gėlių.

1941 metų sukilėlių klubas įsteigtas prie žurnalo „Kardas“ prieš porą metų. Per tą laiką klubo veikla išsiplėtė, ir pra-ėjusį šeštadienį jis buvo reor- ganizuotas į sąjungą.

Rusų-čečėnų derybos užstrigo

Maskva, liepos 3 d. (OMRI) — Rusijos ir čečėnų derybų delega- cijoms nepavyko padaryti di- desnės pažangos liepos 1 ir 2 d. vykusiose derybose, praneša Rusijos ir kitos žinių agentūros. Delegacijos liepos 1 d. paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame ža- dėjo, kad nesieks keršto vengs naudoti jėgą.

Tačiau tolimesnė pažangą sutrukdė tai, kad čečėnų prezidentas Džochar Dudajev dar nėra davęs formalaus at- sakymo į Rusijos delegacijos pasiūlytą vadinamą „nulini pasirinkimą“, pranešė Rusijos televizija. Juo Rusija pasiūlė, kad tiek Rusijos statytinė čečėnijos vyriausybė, tiek ir čečėnų prezidentas Džochar Dudajev atsisitardintų, tuo pa- laisvinant vietą vykty naujiems rinkimams.

Derybininkai taip pat nepa- jėgia susitarti dėl Čečėnijos po- litinio statuso ateityje. Čečė- nijos delegacijos vadovas Us- man Imaev, pareiškė: „Šiuo momentu jokia sutartis neatro- do įmanoma“, bet pridūrė, kad tokio klausimo negalima „per vieną dieną“ išspręsti.

Rusijos laikraštis „Izvestija“ liepos 1 d. išreiškė pesimizmą, kad derybininkams pavyks pri- eiti kompromiso. Derybos tęsėsi liepos 3 dieną.

KALENDORIUS

Liepos 6 d.: Šv. Marija Goreti, mergelė-kankinė (1890-1902); Ramutis, Estera, Pulgis, Ritonė. 1253 m. Mindaugas karūnuotas karalium. Lietuvos Valstybės diena.

Liepos 7 d.: Vilbaldas, Astas, Eitautas, Skinutė. 1904 m. gimė poetas Jonas Aistis — Aleksand- ravičius.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

A.A. JONAS BALNIONIS

Liepos 1 dieną, Baužos laidotuvių namuose Detroito lietuvių atsisveikino su a.a. Jonu Balnioniu, 94 m. amžiaus, Detroito mirusiu š.m. birželio 27 d. Laidotuves tvarkė jo globėjai Stasys ir Juozas Račiukaičiai. Velionio pelenai bus nugabenti į Lietuvą, kur gyveno jo giminės. Velionis buvo Detroito Lietuvių Namų, Dariaus ir Girėno klube ir „Švyturio“ jūrų šaulių kuopos narys. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė.

PALAIDOTAS ALGIRDAS ANTANAS PETRULIS

Algirdas Antanas Petrulis, 71 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos miręs Palms of Pasadena ligoninėje, Floridoje, buvo palaidotas liepos 3 d. Gedulingas šv. Mišias už jo sielą Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, Michigan, aukėjo ir pamokslą pasakė kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

Velionis giliam nuliūdime paliko žmoną Gražina, dukrą Daivą ir žentą Kevin McGinnis, vaikaičius Larisą ir Allen, dukrą Laurą ir žentą ir Robert Shatonoff, vaikaičius Brianą ir Ian. Mama Ona Petrulienė, kuri dėl nesveikatos negalėjo laidotuvėse dalyvauti. Brolių Vyta ir Mariją Petrulius bei jų šeimą, brolių Mindaugą ir Sorają su šeima, pusbrolių Vyta Peseką su šeima, pusseserę Rimą Augustaitienę su šeima, pusbrolių Algį Basiulį su šeima, daug kitų gimininių ir pažįstamų.

Velionis buvo gimęs Kaune, buvusio visuomenininko ir Lietuvos Respublikos Finansų ministro Vytauto ir Onos Petrulių šeimoje. Užaugo Juljanavos dvare, Kauno apskr. 1941 m. baigė Marijos Pečkuskaitės gimnaziją Kaune. Prieš jam baigiant gimnaziją, Petrulių šeima pergyveno tragediją, nes sovietams okupavus Lietuvą 1940 m., buvo suimtas jo tėvelis Vytautas Petrulis ir išvežtas į Sibirą, kur 1942 metais buvo nužudytas. Likusi Petrulių šeima — Ona Petrulienė ir sūnus Algirdas, Vytautas ir Mindaugas pasitraukė į Vakarų. Algirdas tęsė studijas Grazo ir Muencheno universitetuose kur 1947 m. baigė ekonomijos fakultetą. Čia susituokė su Gražina Mitkute. Atvykęs į Ameriką apsigyveno Detroito ir dirbo Fordo automobilų įmonėje. Išlaugino ir į mokslo išleido dukras Daivą ir Laurą. Jam pensijon išėjus, Petrulių šeima 1987 m. apsigyveno Juno Beach, o vėliau St. Petersburg, Floridoje. Velionis, studijuodamas buvo aktyvus studentų Ateitininkų sąjungos narys, priklausė Lietuvių Fronto Bičiulių sambūriui. Buvo dartinis JAV LB tarybos narys.

Viešas atsisveikinimas su velioniu liepos 2 d. įvyko Harris Laidotuvių namuose. Atsisveikinimą pravedė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė. Floridos draugų vardu atsisveikino Algis Augūnas. Laidotuvėse dalyvavo giminės ir artimieji iš Floridos, Virginijos, Indianos ir įvairių Michigan vilionių.

IDOMŲ EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBIŲ EIGOS PRANEŠIMAI

„Lietuviškų melodijų“ š.m. birželio 30 d. laidoje buvo duotas telefoninis pasikalbė-

jimas su dr. Remigijum Gaška, akredituotu korespondentu Atėnuose, Graikijoje, vykusiu Europos vyrų krepšinio pirmenybėse. Pirmenybių metu valandėlės laidos buvo perduodamos R. Gaškos reportažų santraukos. Reportažai susilaukė didelio klausytojų dėmesio ir buvo atidžiai klausomi Detroito ir alynkinių lietuvių. „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 4 iki 5 val. p.p. iš radijo stoties WPON - AM, banga 1460.

LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

LB Detroito apylinkės metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, liepos 16 d., 12:15 v. p.p. Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Bus valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai. Naujos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

BUVUSIŲ MOKINIŲ JUBILIEJINIS SUVAŽIAVIMAS

Detroito šv. Antano lietuvių parapija ir joje veikianti 102 Lietuvos Vyčių kuopa šmet švęs 75 metų sukaktį. Lietuvos Vyčių 102 kuopa globos 82-ąjį Lietuvos Vyčių seimą, š.m. rugpjūčio 9-13 d. vykiantį Novi Hilton viešbutyje, Novi, Michigan. Tarp kitų suvažiavimo renginių bus iškilmingas vakarinis šokiai. Buvo nutarta šiame pokylyje suruošti buvusių šv. Antano parapijos mokyklos mokinių susitikimą.

Vakarinė - šokiai: šeštadienį, rugpjūčio 12 d., vyks Novi Hilton viešbutyje, Novi, MI. Pradžia 6 v.v. Stalai bus su tvarkyti pagal klasių baigimo metus, nuo 1930 iki 1971, kai mokykla buvo uždaryta. Pakviestas dalyvauti ir mokykloje dirbusios seselės vienuolės. George Perles, lietuvių kilmės buvęs Michigan State universiteto futbolo komandos vyriausias treneris, pakviestas garbės svečiu.

Jubiliejinės šv. Mišias: sekmadienį, rugpjūčio 13 d., 10:30 v.r. šv. Antano bažnyčioje koncertuos Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida. Giedos muz. Stasio Sližo vadovaujamas parapijos choras. Po šv. Mišių bus programa ir vaizdo parapijos svetainė.

Bilietai visiems renginiams įsigijami iš anksto; prie įėjimo nebebus galima jų gauti. Viešbutis ir parapijos renginių komitetas iš anksto turi žinoti dalyvių skaičių. Del smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas: Aldoną (Nausėdas) Kunikis — 810-288-3736, Reginą Juškaitę — 313-554-3288 ir Robert Boris — 810-682-0098.

Regina Juškaitė

NELĖ ZIRNITE MENO GALERIJOJE

Eve ir Elaine Redmond meno galerijoje, esančioje Detroito apylinkėje, 200 West 5-th Ave., Royal Oak, Mich., nuo liepos 1 d. iki rugpjūčio 15 d. bus Nelės Žukauskaitės-Zirnite grafikos darbų paroda. Nelė yra dalyvavusi meno parodose Danijoje, Prancūzijoje, Švedijoje, Lenkijoje, Latvijoje, Santa Monica ir „Čiurlionio“ meno galerijoje, Čikagoje.

Nelė nuo pat mažens mėgo piešimą, kuris jos vaikystėje ir jaunystėje buvo maloni pramoga. Nors Nelė mėgo ir muziką, bet patraukimas piešimui buvo

Detroito Ateitininkų metinėje Seimos šventėje įžodį davė studentai. Iš k. — Detroito studentų ateitininkų patarėja Marija Jankauskienė, studentai — Petras Ješmantas, Paulius Ješmantas, Audronė Navasaitytė ir Rima Janukaitytė.

jai nepamainomas. Pradėjusi studijas Dailės institute, Vilniuje, Rygoje baigė Meno akademiją. Studijuodama meną, jautė didelį palinkimą į grafiką, kuri skiriasi nuo tapybos meno specialia techniška menininko minties ir jausmų reiškimo forma. Tapytojas daug greičiau ir lengviau teptuko mostu išreiškia savo mintis, padengdamas drobę ar popierių plovus, kai grafikas tik taškeliais, brūkšneliais ir linijomis su dideliu kruopštumu išryškina kūrinio tekstūrą ir smulkiais taškeliais pereina iš tamsių tonų į šviesuosius.

Nelės ankstyvieji fortų vaizdai rodo miesto peizažus, portretus ir kaimo idiliją. Vėlesnieji darbai yra peržengę realizmą ir dvelkia fantazijų stiliumi. Grafikė Nelė yra pareiškus, kad jos darbai yra socialinio ir politinio gyvenimo reformų dvasioje. Su kiekviena diena ji girdi vis naujai skambančių idėjų, kuriose gausu ir disonansų. Jos vaizduotė kristalizuoja tik grynai harmonija, kuri inspiruoja kurti fortų vaizdus. Dailininkė yra sukūrusi ir metafiziškos tendencijos vaizdų, kuriuose juntama mistika ir aukštesnių jėgų veikimas į žmogaus kūrybą.

Detroito ir jo apylinkių lietuvių turi išimtinę progą aplankyti naujai atidarytą meno galeriją, kurioje bus galima susipažinti su talentingos lietuviškos Nelės Žukauskaitės-Zirnite grafikos darbais ir juos įsigyti.

S. Sližys

WORCESTER, MA

A.A. JONAS VALIŪNAS

Birželio 7 d. University of Massachusetts ligoninėje mirė Jonas Valiūnas, 84 metų amžiaus. Worcesterio lietuvių vėl apgaubė liūdesys, nes mirtis be pasigailėjimo retina jau labai prarėtėjusias mūsų eiles.

Velionis gimė Lietuvoje. Tarnavo Nepriklausomoms Lietuvos kariuomenėje, Lietuvos policijoje ir nuo jaunų dienų priklausė Lietuvos šaulių sąjungai. 1938 m. atstovavo Lietuvai pasaulinėse šaudymo varžybose Luzerne, Šveicarijoje ir laimėjo si-

dabrinį medalį. Buvo karštas patriotas. Nuširdžiai mylėjo savo tėvynę ir su džiaugsmu širdyje jai ištikimai tarnavo, kol 1940 m. Sovietų Sąjungos Raudonosios armijos tankai, rieddami Lietuvos žeme, nešė mirtį jos Nepriklausomybei. Šią baisią mūsų tautos tragediją Jonas Valiūnas pergyveno su dideliu skausmu ir ašaromis akys.

1944 m. vasarą, komunistinės Rusijos tankams grįžtant į Lietuvą tęsti mūsų tautos genocidą, Valiūnų šeima pasitraukė į Vokietiją, išsinešdama širdyje gilią meilę Tėvynei Lietuvai ir skaudžią jos netektį.

1945 m. pasibaigė Antrasis pasaulinis karas, bet jis mūsų Tėvynei atnešė ne džiaugsmą ir laisvę, bet vergiją, kraujo praliejimą, ašaras. Negalėdama grįžti okupuotą Tėvynę, Valiūnų šeima 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Worcesteryje. Daugelį metų dirbo Johnson Steel and Wire įmonėje. Išlaugino gražią šeimą: sūnų ir dvi dukteris, įsigijo savo nuosavybę Worcesterio, priemiestyje prie gražaus ežero, nusipirko laivą, kuriuo Jonas mėgo plaukioti ir žuvausti. Taip su savo žmonele Kunigunda leido ramaus gyvenimo dienas. Metams slenkant ir vis didesnei amžiaus naštai pečius slegiant, žmona, o vėliau ir Jona pradėjo varginti įvairios sveikatos negalės.

A.a. Jonas Valiūnas priklausė šv. Kazimiero parapijai, Lietuvos Labdaros draugijai, dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopai ir Lietuvių klubui.

Kūnas buvo pašarvotas Jono Kazlausko laidotuvių namuose. Birželio 9 d. vakare įvyko dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos atsisveikinimas su bendros idėjos broliu a.a. Jonu. Žodį tarė kuopos vadas Arūnas Grigalauskas, sugiedota „Marija, Marija“. Birželio 10 dienos rytą perkeltas į šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurioje už jo sielą šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Vincentas Parulis, MIC. Giedoją parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Onos Valinskienės. Po Mišių sugiedotas Lietuvos himnas. Mišioms baigiantis, kalbėjo duktė Nijolė, nušviesdama jų tė-

velio nueitą gyvenimo kelią.

Amžinam poilsiui nulydėtas į Notre Dame kapinių gražų kalnelį, kuriame jau ilsisi daugelis mūsų telkinio narių. Prie kapo duobės paskutinį religinį patarimą atliko klebonas kun. V. Parulis, MIC. Valiūnų šeima visus dalyvius pakvietė polaidotuviniams pietums į Valiūnų šeimos namus.

Nuliūdę pasiliko: žmona Kunigunda (Laucevičiūtė) Valiūnienė, dėl ligos negalėjusi dalyvauti savo mylimo vyro a.a. Jono Valiūno laidotuvėse, su kuriu bendru gyvenimo keliu ejo per 50 metų; sūnus Algirdas Valiūnas, dukterys Nijolė ir Marytė su šeimomis; broliai, seserys ir daug kitų gimininių Lietuvoje.

Ilsėkis, mielas bendros idėjos broli a.a. Jonai, Viešpaties ramybėje, stovingoje Amerikos žemėlėje, toli nuo savo brangios Tėvynės Lietuvos, kurią visa širdimi mylėjai ir ištikimai jai tarnavai.

J. M.

Lietuvos Vyčių veikla

ŠV. PETRO BAŽNYČIOS ĮRENGIMAI PASIEKĖ LIETUVĄ

„Pagalba Lietuvai“ vadovas Robertas S. Boris praneša, kad š.m. birželio 28 d. per šv. Petro šventę, 24-tas talpintuvus, kuriame pakrauti buvusios šv. Petro bažnyčios įrengimai: vargonai, suoliai, vitražai, altoriai, statulos, kryžiaus keliai ir kt., pasiekė Lietuvą. Šv. Petro lietuvių bažnyčia Detroito buvo uždaryta š.m. gegužės 21 d. Alytuje šv. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčioje, tą pačią dieną kun. Leonas Jakimavičius pašventino kertinį akmenį. Bažnyčios mažoji koplyčia bus pavadinta šv. Petro koplyčia. Talpintuvus iškrautas ir įrengimai nuvežti į Alytų birželio 30 d. Antanas Balsys, „Pagalba Lietuvai“ atstovas Lietuvoje, pranešė, kad talpintuvus ir įrengimai pasiekė Lietuvą geram stovyje. Talpintuvus buvo išsiųstas gegužės 26 d. iš Detroito ir per 33 dienas pasiekė Lietuvą.

Regina Juškaitė

Šį pavasarį draugai ir pažįstami (St. Petersburg, FL) susirinkę pagerbti ilgametę ir nenuilstančią darbuotoją Lietuvos laisvės atgavimo darbuose, Victoria Jacobson (sėdi viduryje). Nuotr. Elvyros Vodopalienės

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Detroito Moterų kvartetas prie vargonų šv. Antano parapijos bažnyčioje. Iš k. — vadovas muz. S. Sližys, Č. Plūriene, B. Janušienė, N. Sližienė ir A. Tamulionienė.

Nuotr. K. Sragausko

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v.p.p. 7 v.v. antrą 12:30-3 v.p.p. trečią uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmą 2 v.p.p.-7 v.v., antrą 9 v.r.-12, ketv. 12-4 v.p.p., penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Oftalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p. Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBAS, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

VYKSTA BALSAVIMAS DĖL SEIMO IR JAV LB KOMISIJOS GAIRIŲ

Šiuo metu JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos prezidiumas praveda balsavimus dėl Lietuvos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės komisijos veiklos gairių. Nutarimą Nr. 935, kuriuo nutarta sudaryti Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisiją, Lietuvos Seimas priėmė 1995 m. sausio 26 dieną. Tačiau nors komisija Seime patvirtinta šiuo metu pradėjo, jos istorija tęsiasi jau porą metų.

1993 m. birželio mėnesį Southfield, MI, vykstamą Visuomeninių reikalų tarybos surengtoje politinėje konferencijoje, šios tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, pasitaręs su ten dalyvavusiais Seimo nariais Romualdu Ozolu, Aloyzu Sakalu ir Saulium Šalteniu, kėlė mintį steigti bendrą Lietuvos Respublikos ir Amerikos Lietuvių Bendruomenių komisiją, norint išvystyti efektyvesnius ryšius tarp Lietuvos ir išeivijos. Šioje komisijoje kartu dalyvauti buvo pareiškusi norą ir Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Komisijos steigimo reikalas sparčiai pagyėjo, kai 1994 m. liepos mėn. į Lietuvą nuvažiavo tuometinis Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas, vykdomoji vicepirmininkė Regina Narušienė ir Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys. Lietuvoje jie susitiko su visomis partijomis, Seime turinčiomis savo atsto-

LIŪDA RUGIENIENĖ

vus. Po ilgų diskusijų buvo susitar- ta keliais labai svarbiais klausimais. Pirma, kad komisija sudarys devyni, politinių partijų paskirti, Seimo nariai ir penki JAV LB Tarybos ir trys Kanados LB Tarybos išrinkti nariai. Devynis Seimo narius skiriančios partijos yra šios: Centro sąjunga, Lietuvos Tautininkų sąjunga, Lietuvos Demokratinė darbo partija, Lietuvos Krikščionių demokratų partija, Lietuvos Socialdemokratų partija, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatorių) partija, Valstiečių partija.

Sutarta, kad į komisiją galės įeiti visų partijų atstovai, nei viena politinė partija negalės komisijoje dominuoti. Seimo kadencijos metu politinių partijų ir politinių organizacijų atstovavimas komisijoje yra nekeičiamas. Antras svarbus momentas susitarimuose buvo tai, kad visi nutarimai bus daromi bendru sutarimu, o ne balsavimu. Trečias — kad komisijos posėdžiuose su patariamojo balso teise kviečiami dalyvauti Lietuvos vyriausybės, ministerijų ir kitų valstybės ir visuomeninių institucijų atstovai. Komisijos nariai turi teisę Lietuvoje ir užsienio valstybėse priimti liudijimus ir prarasti apklausą

su jos veikla susijusiais klausimais.

Sutarta, kad komisija steigiamą ketverių metų laikotarpiui, kuriam pasibaigus, komisijos darbas bus įvertintas ir priimtas sprendimas dėl tolimesnės komisijos veiklos. Lietuvos Seimo teisiniam skyriui talkinant, dviejų dienų laikotarpyje buvo paruoštas Lietuvos Respublikos Seimo projektas nr. 1079.

JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Visuomeninių reikalų komisija ilgai ir nuodugniai komisijos steigimo klausimą svarstė metinėje sesijoje 1994 m. rugsėjo 17-18 dienomis Arlington, VA. Tarybai buvo siūlomas sekantis nutarimas, kuris svaria balsų dauguma buvo priimtas: „JAV Taryba pritaria Lietuvos Respublikos Seimo ir užsienio lietuvių Amerikoje (JAV ir Kanados) komisijos steigimui ir įpareigoja JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų tarybą vieno mėnesio laikotarpyje paruošti JAV LB atstovavimo toje komisijoje sąlygas ir veiklos taisykles. JAV LB Tarybos visuomeninių reikalų komisija, peržiūrėjusi taisykles, pristato JAV LB Tarybos patvirtinimui“. Skaitytoms, kurie nėra artimiausios susipažinę su JAV LB veikla, reiktų paaiškinti, kad Lietuvių Bendruomenės veiklos plotmėje yra Visuomeninių reikalų taryba, kuri veikia Krašto

valdyboje ir Visuomeninių reikalų komisija, kuri yra JAV LB Tarybos dalis. Kanados LB Taryba savo metinėje sesijoje lapkričio mėnesį nutarė į komisiją savo atstovų nusiųsti.

1994 m. spalio 20 d. Lietuvos Seimas pritarė komisijos steigimo projekto pateikimui Seimui svarstyti, tačiau projektas buvo nukreiptas į Piliečių teisių komitetą ir į Užsienio reikalų komitetą. Iš Lietuvos buvo gauta žinia, kad Piliečių teisių komitetas komisijos sudarymui pritarė, tačiau Užsienio reikalų komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Kazys Bobelis, kol kas dar nebuvo padarę nutarimo komisijos projekto klausimu. JAV Lietuvių Bendruomenė neskubėjo savo veiklos gaires ruošti, nes nebuvo aiškūs komisijos likimas, ypač kai dr. K. Bobelis, lankydamasis JAV, savo kalbose prieštaravo komisijos steigimui.

Šių metų sausio mėnesį buvo sužinota, kad vis dėlto Lietuvos Respublikos Seimas priėmė nutarimą steigti bendrą komisiją su JAV Lietuvių Bendruomenė. Siūlymą Seimui pasirašė Gediminas Kirklis (LDDP), Aloyzas Sakalas (Lietuvos Socialdemokratų), Vytautas Landsbergis (Tėvynės sąjunga — Lietuvos konservatoriai), Romualdas Ozolas (Centro sąjunga), Saulius Pečiūnas (Lietuvos Demokratai), Balys Gajauskas (Politiniai kalinių ir tremtinių sąjunga), Leonas Milčius (Lietuvių Tautininkų sąjunga) ir Ignacas Uždevinys (Lietuvos Krikščionys demokratai). Seimo nutarimas, pasirašytas Seimo pirmininko Česlovo Juršeno, buvo paskelbtas „Valstybės žiniuose“ 1995 m. gegužės 10 d.

Lietuvos Respublikos Seimui padarius galutinį sprendimą komisiją steigti, vikrai sujudo ir JAV Lietuvių Bendruomenė. Algimantas Gečys paruošė veiklos gaires, o birželio 10 d. Arlington, VA, vykstant JAV LB apylinkių pirmininkų suvažiavimui, Tarybos Visuomeninių reikalų komisija šias gaires peržiūrėjo, pataisė ir pristatė JAV LB tarybai balsavimui. Kaip tik šiuo metu tarybos prezidiumas ji ir praveda. Vėliau taryba išrinko penkis JAV LB tarybos narius, kurie komisijoje atstovaus Lietuvių Bendruomenėi. Sekantį rudenį tikimasi pradėti bendrą darbą. Kai kurios politinės partijos jau yra paskyrusios savo atstovus. Centro sąjungai atstovaus Romualdas Ozolas, Lietuvos demokratams — Saulius Pečiū-

nas, Lietuvos Demokratinei darbo partijai — Everistas Raišutis ir Tėvynės sąjungai (Lietuvos konservatoriai) — Irena Andrukaitienė.

Dr. Kazys Bobelis, kopijuodamas Lietuvių Bendruomenės idėją steigti bendrą su Lietuvos Respublikos Seimu komisiją, nutarė įkūnyti Lietuvos Seimo ir išeivijos lietuvių veiklos koordinavimo komitetą. Apie šį komitetą steigimą jis pakvietė pasitarti JAV LB krašto valdybos pirmininkę Reginę Narušienę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininką Bronių Nainį, Lietuvos Vyčių ir ALTO atstovus Lietuvoje nuo gegužės 28 iki birželio 3 d. — kaip tik tuo metu, kai turėjo vykti pilietybės klausimo svarstybos ir į kurias pirm. Regina Narušienė buvo išpareigusi vykti. JAV Lietuvių Bendruomenė griežtai atsisakė dalyvauti dr. K. Bobelio steigiamo komiteto posėdžiuose (pirm. R. Narušienė pasiūlymą kodėl iš posėdžių salės išėjo), nes tai prieštarautų ankstyvesniai komisijos steigimui, dėl kurio daug sielios ir darbo ne tik JAV LB atstovai, bet ir Lietuvos Seimas. Į dr. K. Bobelio organizuojamą komitetą siūloma Seimui skirti savo atstovus, tai reikštų, kad nebus atstovaujama visoms politinėms partijoms. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė nutarė šį dr. K. Bobelio kvietimą priimti ir jai atstovauti paskyrė Rimą Česonį.

Apie jos tikslą ir ką ši komisija galėtų pasiekti praeitą žiemą kalbėjau si su visų politinių partijų Seime atstovais. Jie visi, be išimties, komisijai pritaria ir idėjų idėjų ir pasiūlymų bendram darbui turi. Jungtinės Amerikos Valstijos vadovauja ne vien tik pasaulio politikai, bet ir ekonomikai, kultūrai, komunikacijai, kai kurioms mokslo sritims, todėl Lietuvai yra itin svarbūs efektyvūs ryšiai su JAV kraštu ir čia gyvenančiais lietuvišiais. „Iki šiol ryšiai yra chaotiški“, išsireiškė ne vienas iš Seimo atstovų.

KNYGA APIE KREMLIAUS KLASTĄ

Vilniaus Karininkų ramovėje pristatyta knyga „Kremliaus klasta“, kurią „Kardo“ leidykla išleido tragiškos sukakties, Lietuvos okupacijos 55 metų proga. Autorių kolektyvo parąšytoje knygoje pateikiami skaitytojų mažai žinomi 1939-1940 metų politiniai faktai, nuotraukos.

Karalius Mindaugas ir šiandiena

Lietuvos istorijos kelias nu-sagstytas žūbtūtinėmis kova-mis, klastomis, svetimųjų suk-tumų ir savųjų išdavikiškumu. Nedaug prie to, šimtmečius besitęsiančio, kelio buvo įvykių, kur galima tikrai pajusti savo tautos tvirtybę ir jos dvasinių lobių kraitį. Bevartant Lietuvos istorijos puslapius, neužiomis kyla nuostaba: kaip iš viso tas žemės kampelis prie Baltijos galėjo išlaikyti savo tautinę tapatybę iki 20-tojo šimtmečio pabaigos, kai tiek daug grobuoniškų rankų iš arti ir toliau nuolat tiesėsi į sau pasiglemžti.

Prieš 1918 m. nepriklausomy-bės paskelbimą didieji tautos ža-dintojai bei jų leidžiama lietu-viška spauda stengėsi — ir labai efektingai — nukreipti lietuvių dėmesį į Lietuvos senovės istoriją, iškviesti tautai, iš kokių šaknų ji kilusi, išmokyti didžiū-tis ta savo kilme, kurios praityje, lyg švyturiai audringa naktį, mirgėjo didžiųjų valstybininkų-valdovų: Min-daugo, Gedimino, Kęstutio, Vytauto ir kitų vardai. Nepai-sant (ypač lenkų) tvirtinimų, kad lietuvis valstietis buvo ir vi-suomet pasmerktas būti tik tar-nu-baudžiauninku, kad jo papročiai, tradicijos, gyvenimo būdas, o labiausiai kalba, netinka „padoriai draugijai“, mūsų liaudis ir nemažai švie-siuolių netruko atrasti savo tau-tinę tapatybę. To atradimo pasekmė: 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės paskelbimo aktas.

Kai užsimenama Lietuvos valstybingumo pradžia, dau-gelio pasamoneje iškyla kaip tik minėtoji data. Mes kaž-kodėl vis dar ignoruojame istorijos faktus. (Ar tai suktųjų kaimynų, mums šimtmečius besistengusių „perplauti sme-genis“ ir iškviesti menkavertiš-kumą, palikimas? Juk kone 700 metų prieš 1918 m. vasario 16-tąją Lietuvos valstybė egzis-tavo tvirtai bei išmintingai valdo-vo Mindaugo rankose. To fakto negali pakeisti jokia nedalia, iš-tikusi lietuvių tautą šimtmečių slinkyje.

Kiekviena valstybė turi savi-tų, tik jai reikšmingų, švenčių bei paminėtinų datų. Manome, kad neseniai, po 1990 m. Kovo 11-tosios, įsteigta Lietuvos vals-

tybingumo šventė, prisimenant 1253 m. liepos 6 d. įvykusį Min-daugo vainikavimą Lietuvos valdovu, yra nepaprastai pras-minga. Ji automatiškai mūsų tau-tos istoriją grąžina į tikrąją pers-pektyvą ir primena tai, ką mes kažkodėl vis pamirštame.

Lietuva turėjo savo karalių jau 1253 metais. Taigi ji nuo to laiko buvo karalystė, kaip bet kuri kita tolygi Europos ar pasaulio valstybė. Dėl to ir visi vėlesnieji valdovai turėjo teisę vadintis karaliais, o ne didžiai-siais ar kitokiais kunigaikš-čiais, kaip juos titulavo lenkų metraštininkai, istorikai ir kiti. Nors Mindaugo valdymas bai-gėsi tragiškai — ir per greitai — mūsų valstybės istorija nepa-sikeitė.

Lietuvos valdovas su šeima, dvarieškiais ir, be abejo, gausiu sostinės gyventojų būriu buvo pakrikštytas, todėl, pagal priim-tus anų laikų papročius, ir tauta turėjo būti laikoma krikščioni-ka. Juk Mindaugas, o ne Jogai-la, Vytautas ar kuris kitas val-dovas (jau daug vėliau) įsteigė Lietuvos pirmąsias vyskupijas. Kiek gi kartų reikia „tautą, krikščinti“, kad ji būtų vadinama krikščioniška? Lietu-vo krikščioniškumas buvo ig-noruojamas dėl kryžiuočių ordi-no ir kai kurių kaimynų poli-tinių „slu“, bet tas paties fakto nepakeičia.

Mes vertai žavimės Vytautu Didžiuoju ir jo genialiu valdymu sunkiais Lietuvos laikais. Tačiau per mažai kreipiame dėmesio į kitą, tiek pat genialų valdovą, Mindaugą, kuris suge-bėjo iš daugybės kunigaikščių bei kunigaikštelių valdovų sričių „sulipdyti“ vieningą valsty-bę, o po to karine jėga ar diplomatiniais ėjimais apginti jos sienas nuo galingų priešų. Nors krašto viduje tebevir nepasitenkinimas ir priešiš-kumas naujojo valdovo taktikai, net po jo mirties (1263 m.) vals-tybė neiširo.

Šiandien kaip tik yra pras-minga prisiminti karalių Min-daugą, o ypač tai, kad krašto viduje pasireiškė tarpusavio ki-virčiai ir skaldymas vis nesu-naikino Lietuvos valstybin-gumo pačioje jo užuomazgoje. Tą pamoką turėtų atmintinai ne tik išmokti, bet ir ją vadovautis, dabartiniai Lietuvos politikai.

Iš JAV LB politinės konferencijos š.m. birželio 9 d. Washington, D.C., su į konferenciją atsilankiusiu JAV Kongreso atstovu iš Michigan valstijos, Joe Knollenberg. Iš kairės: Algis Rugienius, Liūda Rugienienė, Joe Knollenberg, Nijolė Zelwinder ir Jonas Urbanas. Kongreso atstovas (R-MD) Joe Knollenberg buvo vienas rezoliucijos, kad Lietuva nebūtų išbraukta iš kandidatų į NATO narius, rėmėjų Atstovų rūmuose.

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAICEKAUSKAS

13

Po laimingo ištrūkimo iš Nociūnų kaimo apylinkių, padedant „miško broliams“, kurie palydėjo keletą kilometrų Skapiškio link, mes be ypatingų nuotykių pagaliau pasiekėm jau gerai žinomas vietas. Esant rudens naktims labai tamsiom, vis dėlto teko ir čia gerokai paklaidžioti po Naivių ir Veželių kaimus, kol susiradom mums reikiama sodybą. Ten nustebinę šeiminką savo netikėtu pasirodymu naktį, nes jis žinojo apie mūsų areštą. Tuojau buvom šiltai priimti, pavaišinti, paguldyti ir paslėpti daržinėje, šieno prėsle, kuriame buvo įtaisyta neblogo slėptuvė.

Na, o kas gi atsitiko tiems mūsų draugams, kurie Maišiagalos dvare tada neišbėgo, bet pasiliko kartu su pulko vadu rusu?

„Mūsų likė maždaug šimtas aštuonioliasdešimt vyrų, visi buvom nulydėti į Ukmergę. Saugoję tada jau labai stipriai. Neilgai trukus, gavom pilkas rusiškas milines, padėvėtas uniformas, kareiviškus batus ir šautuvus. Apmokymas buvęs labai paviršutiniškas ir trumpas, nes juos greit permetę tiesiog į frontą, į Kuršo apsupimo žiedą, prie Nikracijos rajono. Ten buvo apsupta visa vokiečių Šiaurės armijų grupė. Kad vokiečiai neprasiseržtų, juos saugojo stiprios Raudonosios armijos jėgos, kurių tarpe buvę ir mūsų draugai, kartu su 16-ta divizija. Vokiečiai buvo įsitaisę labai geroje ir patogioje pozicijoje, dažniausiai ant aukštesnio reljefo, o mums teko žemos vietos, vos prasikasdavom apkasams duobes, tuoj pasirodydavęs vanduo. Vokiečiai savo

tankus buvo įkasę į žemes, užmaskavę. Jų artilerija ir minosvaidžiai buvo gerai prisišaudę, todėl mūsų pozicijas apšaudydavo mirtinai taikliais salvėmis. Mūsų divizija buvo labai žiauriai retinama. Kiekvieną dieną buvo daug užmuštų ir sužeistų. Baisūs buvę ir vokiečių slapukai, kurie, vos tik kam nors neatsargiai iškišus galvą, ar pečius iš už priedangos, tuojau nušaudavo. Ypač kliūdavo naujokam kareiviam, neįpratusiems prie karo lauko sąlygų“.

„Taigi gerai, Povilai, kad jūs ir pabėgote, daugumas būtų tūlė žuvę. Iš mūsų ten nuvarytų 180, prie Nikracijos rajono gyvų telikę 18. Va, aš pats buvau sužeistas. Už tai gavau du medalius: vieną karo baigimo, o antrą už drasą“, — visa tai man pasakojo sutiktas traukinėlyje Skapiškis - Suvainiškis buvęs draugas iš 16-tos divizijos.

Stribai apšaudė partizanų stovyklą

Tai įvyko 1945 m., po gegžės 9 d., karo su Vokietija pabaigos. Mūsų būrys, susidedantis iš 12 vyrų, apsiestojo pailsėti netoli Čekos sodybos, Veželių kaimo ribose. Ūkis buvo stambus, per 30 ha, vienas pavyzdgingiausių kaime. Bolševikų supratimu, tai buožiškas ūkis. Visa Čekų šeima buvo išvežta į Sibirą, jos likimas man nežinomas. Pietinėje sklypo dalyje augo alksnių — juodalksnių miškelis su įvairiais krūmais. Buvo ten ir eglaičių. Plotas buvo keletas hektarų, bet mums patiko ši vieta, kaip nušali ir, be to, retais krūmais susisiekianti su stambesniu Turmiškio miškų masyvu. Suradę sausesnę aikštelę, įsitaisėm ir daugelis prigulė pailsėti po nakties žygio. Kaip ir visada Lietuvoje, ankstyvas pavasaris nebuvo šiltas, bet vis dėlto, prieš saulutę atsisėdus, jį džiovino viska: ir mūsų permirkusius batus, ir sušlapusius drabužius. Todėl ir aš, balutėje išsiplovęs, džiovinausi savo vilnones kojines, motinos numegztas. Jas džiovinausi, pasidėjęs ant aukštesnės vietos, tiesiai prieš saulę, o pats buvau prisidėjęs ant

sausų šakų krūvelės. Netoliese savo guolius buvo įsitaisę ir kiti. Stovyklos viduryje, pasitiesęs po savim vokišką palapinę, ant sausų šakų ir samanų išlėjęsi būrio vadas „Ąžuolas“, apsilvilkęs trumpu puspaltiu. Greta buvo „Vlasovas“, „Barzda“, „Puškinas“, „Šermukšnis“, „Karklas“, „Žilvitis“, „Aleksas“ ir kiti. Man atrodė, kad vadas buvo užsnūdęs. Jis ne per seniausiais su „Šermukšniu“ buvo būryje. Iš jo praeities momentų man buvo žinoma, kad tai atsargos leitenantas, mokytojas, kažkur nuo Ukmergės. Prie sovietinės valdžios buvo bandęs dirbti prokuror, rodos, Kupiškėje, bet turėjęs staiga su bendradarbiu pasitraukti į mišką. Kiti vaikinai buvo iš artimiausių aplinkinių kaimų. Mūsų tarpe buvo ir vienas aukštas vaikinys, apsiėmęs lietuviška miline, girininko sūnus, bet iš kurios vietovės, tiksliai nepamenu. Jis daugiausia draugavo su „Vlasovu“ — Bronium Stantiku, su juo šnekėdavo. Jis atsimintinas man dar ir tuo, kad vienintelis turėjo patios naujausios laidos vokišką sunkųjį automobilą su buože. Tikras dabartinio rusiško Kalašnikovo automato prototipas. Nežinia, kodėl mes vadinom jį „geverka“. Kitą tokį turėjo „Mikelė“. Bet šiuo metu „Mikelė“ — Mikėno būryje nebuvo, buvo kažkur išvykęs. Pažymėtinas čia to vaikino su lietuviška miline likimas. Jį čia aš paskutinį sykį mačiau. Kada jis vėliau lankėsi pas savo tėvus ir seserį, greičiausiai skrebų slapukų buvo pastebėtas. Buvo pranešta kariuomenei. Tankiomis grandimis buvo apsupta sodyba. Jis pastebėjo prieš slenkant, kai jis buvo visai arti. Tada įvykęs trumpas šeimos pasitarimas: ką daryti? Buvo nuspręsta gintis, bet nepasiduoti. Kuomet čekistų grandinės drasiai ir išdidžiai visai arti priėjo prie namų, vaikiną su lietuviška miline (mano atminty išlikęs tik toks jo vardas) nuo baltos gonkų palangės paleido visą automobilą apkabą į neprąšytus svecius, nesitikėjusius tokio priėmimo. Susimaišė prieš grandis, daugelis krito žemėn ir nebeatsikėlė. Vaikiną šaudė dar ir kitas apka-bas. Apglumęs priešas pradėjo šaudyti į sodybą, pasi-

traukęs iš toliau. Vis tik jie uždegė namą padegamosiomis kulkomis. Kaip Pilėnų Margiris, su visa šeima jis žuvo, priešui nepasidavęs. Iš jų visų kažkokių stebuklingu būdu sužeistas ir vėliau pagydyta, liko tik sesuo, išvežta į Sibirą. Tai tokia trumpa vaikino su lietuviška miline istorija.

Mūsų stovyklos sargybiniai, kurių buvo net du, protarpiais apeidavo krūmus ir su žiūronais užmesdavo akį į apylinkes. Ateidavo pasiūnėkti ir pas mums. Kuomet mano kojines apdžiūvo, aš pabandžiau apsimauti aulinius batus. Vieną koją pasisekė, bet su antra buvo nekaip. Drėgna kojine ištrigo man bato aule. Visa jėga pabandžiau išklikti ir staiga, nei iš šio nei iš to, šiaurinėje miškėlio ir krūmų pusėje pasigirdo šūviai. Kelių kulkosvaidžių tratėjimas greitai susilijo su automatais į ištisą griausmą. Šaudė tiesiai į mus. Pavasarį jos pradėjo sprogti žali medžių pumpurai su šakelėmis byrėjo ant galvos kaip smulkus lietus. Sproginėjo krūmuose sprogtamos kulkos, tai medelių viršūnės, tai pačios šakos. Aš, parvirtęs ant šono, vis dar bandžiau užmauti batą. Nesisekė. Man taip besikankinant, draugai iš stovyklos pasitraukė. Likau vienas. Pasigriebiau ilgavamzdį savo rusišką šautuvą ir su neužmautu batu pamauž pradėjau šlepsėti ton pusėn, kur pasitraukė draugai. Sprogo keletas granatų krūmų pakrašty, šaudymas greit sumažėjo ir pagaliau visai nutilo. Man bėsti įsint po krūmus, nusimovė ir batus. Kojinę įsidėjau kišenėn, o batą apsimoviau be kojines. Taip bus geriau. Po keleto minučių pamačiau ir draugus. Jie buvo sugule prie kitų krūmelių ir pasigedę manęs laukė, galvojo, kad sužeistas. Kartu su jais buvo ir sargybiniai, kurie neturėjo jokio supratimo, kas ir kodėl šaudė. Kai vadiu papasakojau, kodėl atsilikau, jis apsidžiaugė, kad nesužeistas. Greit gavau su „Žilvičiu“ užduotį išvalgyti, kas šaudė.

(Bus daugiau)

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORAS

Prieš 45 metus — 1950 m. — kartu su Aušros Vartų parapija senose Willibord patalpose vargingai kūrėsi Aušros Vartų parapijos choras.

Naujakurio dalia nebuvo lengva: neturėjo repetičijos patalpų, trūko muzikinių priemonių. Šių pirmųjų pionierių pasiryžimas, Parapijos steigėjui tėvui Jonui Kubiliui, SJ, visokeriopa remiant ir globojant, buvo nepalaužiamas.

Pirmasis muzikas Aleksandras Piešina buvo tėvo Jono Kubiliaus pakviestas užimti vargonininko vietą. Jis tuo metu dirbo su choru Vytauto Didžiojo lietuvių klube ir į šią naują parapiją jis atėjo beveik su visais klubo choristais. Dar ir šiandien nemažai šių veteranų tebegieda ir dainuoja choro sudėtyje.

Muzikas A. Piešina labai gerai žinojo bažnytinės apeigas. Su juo teko nemažai dirbantis ir semtis jo patirties. Jis buvo geras mokytojas ir aukštos erudicijos asmenybė.

Tais pirmaisiais metais A. Piešina važiuodavo į Rosemont, į privačius namus, ir ten, pritariant akordeono muzikai, mokė susirinkusius choristus giedojimo meno. A. Piešinai vadovaujant, mišios buvo giedamos lotynų kalba. Buv. giesmės trejos mišios ir nemaloniai giesmių lotynų ir lietuvių kalba. Kai kurios iš šių giesmių buvo originalios, gautos tiesiai iš kompozitorių rankų, nes jų niekur nepasidavė.

Tuo metu buvo apsiriboti tik bažnytinio giedojimo. Pasaulinio repertuaro mokė kompozitorius Stasys Gailevičius, lietuvių bendruomenės choro vadovas.

1955 m. gruodžio 8 d., Aleksandri Piešinai staiga mirus, klebonas tėvas J. Kubilius pakvietė tuo laikui apsigyvenusį Montrealyje kompozitorių Vytautą Kerbelį vadovauti bei vargoninkauti chorui. Jis tose pareigose pabuvo tik porą metų ir emigravo į JAV, kur Mespito lietuvių parapijos bažnyčioje perėmė vargoninko pareigas. Čia būdamas, deja, jis nepalikęs gilesnių pėdsakų Aušros Vartų choro veikloje.

Jam išvykus, tėvas J. Borevičius, SJ, pakvietė muziką Aleksandrą Ambrozaitytį perimti vargonininko ir chorvedžio pareigas.

Lietuvių bendruomenės chorui iširus, lietuviškos giesmės ir dainos išlaikymo ir reprezentacijos našta krito ant Aušros Vartų parapijos choro pečių. Mišrus choras, paruštas ir diriguojamas muziko A. Ambrozaičio, ėmė dainuoti tautiniuose minėjimuose bei ruošti metinius lietuviškos dainos koncertus.

Šalia mišraus choro veikė ir vyrų choras. A. Ambrozaičiui su Kanados kariuomenės orkestru, kuriame jis buvo klarnetistu, išvykus į Europą, Aušros Vartų parapijos choras liko be vadovo ir be sukaupto muzikos archyvo, kurį kartu su savimi pasiėmė A. Ambrozaitis.

Tuometinis klebonas tėvas Kazimieras Peckys, SJ, kreipėsi į lietuvių muzikus, prašydamas jų užimti laisvą vietą. Deja, nei vienas iš jų nesutiko atvykti į Montrealį ir perimti vargonininko ir dirigento posto. Tada solistas Antanas Keblys rekomendavo prancūzų tautybės muzikę Madeleine Roch, kuri sutiko „pabandyti“. Tas bandymas buvo labai sėkmingas ir tęsėsi 15 metų — nuo 1965 m. iki 1980 m. Nauja dirigentė, būdama profesionali muzikė, solistų repertorių ir akompaniatorę, TV koncertų bei radio solistę, universiteto profesorę, ėmėsi darbo su AV chorą, kuris

dalinau buvo jai svetimas. M. Roch su visa savo siela pasinėrė naujoje srityje. Jai šis darbas buvo nelengvas, nes ji nemokėjo lietuvių kalbos, nežinojo lietuviškos muzikos, dainos saugybų ir lietuviškų papročių. Tačiau čia naujai dirigentei klebono tėvo Kazimiero Pečkos pakviestas, pagalbą atėjo sol. A. Keblys, kuriam tuo metu buvo pavesta AV choro koordinavimas bei vadovavimas.

A. Kebliui teko iš esamų sąsuvinių sudaryti partitūras, ieškoti giesmių ir dainų pas vargonininkus ir kompozitorius. Jų dėka AV choro archyvas buvo papildytas, iš kurio vėliau galėjome rinktis reikiamus kūrinius. Jiems vadovaujant, AV parapijos choro veikla išsišakojo labai plačiai. Drąsiai galima teigti, kad tuo laikotarpiu buvo iškopta iš mėgėjų tarpo ir pasiekta pačių stipriųjų chorų viršūnė. Choro dainavimas žavėjo ne tik savuosius, bet išsiskverbė ir į svetimą širdį.

M. Roch vadovaujant, jau pačioje pradžioje buvo sudaryti moterų ir vyrų chorai. Repetición vykdavo 2 kartus savaitėje. Susitarė su M. Roch, kad reikėtų atnaujinti vyrų oktetą, su kuriu bus lengviau išvykti bei koncertuoti kituose telkiniuose. Choras ir oktetas išmoko daug naujų kūrinių ir juos pirmiausia atlikdavo savoje parapijoje. M. Roch muzikinis reikalavimas kūrinių atlikimui buvo itin griežtas, todėl choro atliekamos dainos bei giesmės įgavo darnų skambesį ir atlikimui muzikalumą. Aušros Vartų chora pradėjo kviesti ir tolimesnius lietuviškus telkinius su koncertais. Lietuvių radio valandėlės vedėjui Višniui pakviestas, pirmasis choro koncertas išvyko įvyko Bostone. Toliau buvo Bruklinas, Worcester, Torontas, Hamiltonas. Choras dalyvavo Dainų šventėse Čikagoje ir Toronte, Kanados lietuvių dienose Montrealyje, Toronte, Hamiltone ir Londone.

Į gastroles išjungdavo sol. G. Čepkauskienė ir sol. A. Keblys. Būdavo ruošiami metiniai koncertai Montrealyje visada su naujomis programomis. Koncertų atsiliepimuose, aprašymuose spaudoje tiek namuose, tiek ir gastroleose muzikos kritikai pažėrdavo nemažai komplimentų. Montrealyje vykusius koncertus aprašydavo „Nepriklausomas Lietuvos“ redaktorius J. Kardelis ir solistė E. Kardelienė. Muzikai stebėjosi, kad svetimataitei vadovaujant lietuviškam chorui, taip puikiai buvo sugebėta interpretuoti lietuviškas dainas.

1967 m. choras dainavo tūkstantimėniui „Expo 67“ pavilijonuose ir „Expo“ bažnyčioje. Po to surengė koncertą multimedijinio „Desjardin“ pastato atidaryme, koncertavo su prancūzų chorą „Les Estriens“, eilę metų dalyvavo kalėdiniuose koncertuose su įvairiais choralais. Pakviesti Aloyzo Stankevičiaus, choristai dainavo Montrealio televizijos 10 kanalo programoje. Vadovaujant muzikui A. Piešinai, choras su pasauliniu repertuaru jau buvo pasireiškęs per prancūzų radio stotį.

Regiant religinius koncertus, buvo pakviesti smuikininkas Izidorius Vasilūnas ir jo sūnus V. Vasilūnas. Dainų koncertuose chorui yra talkininkavę muzikai Zigmąs Lapinas ir J. Govėdas, pianistai Kazimieras Smilgevičius, R. Abromaitytė-Vilčinskienė, C. Pelletier, Marie A. Roch, solistai G. Čepkauskienė, E. Kardelienė, Antanas Keblys, Vaclovas Verikaitis, A. Stravinskaitė-Paškevičienė, P. Vytė, A. Žiemelytė.

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras. Sėdi iš kairės: sol. Antanas Keblys, klebonas kun. Juozas Arnauskas, SJ, choro dirigentas kompozitorius Aleksandras Stankevičius, buvusi chorvedė Madelein Roch ir choro koordinatorių Antanas Mickus.

1969 m. buvo įdainuota ilgai grojanti plokštelė „Montrealio Aušros Vartų parapijos choras dainuoja“ — akomponiatorė buvo Marie A. Roch, dirigavo M. Roch, solistas — A. Keblys. Šios plokštelės išleidimą garbingai ir dosniai parėmė choristas V. Kačergius.

1972 m. buvo atlikta dr. Budriūno kantata „Lietuvos šviesos keliu“ (žodžiai poeto B. Brazdžionio) su solistais G. Čepkauskiene bei A. Kebliu. Akompanavo R. Vilčinskienė, dirigavo M. Roch.

Kiek per 45 metus Aušros Vartų parapijos choras suruošė koncertų — sunku pasakyti, nes iki 1965 m. nebuvo choro užrašų. 1965 m., A. Kebliui giliau įsijungus į AV parapijos choro veiklą, jis pradėjo nuodugniai rinkti choro veiklos aprašymus namuose bei išvykose. Dabar jie saugomi choro archyve bei Čikagos muzikologiniame archyve.

1980 m. dėl darbo naštos universitete, M. Roch atsisakė vadovauti AV chorui, nors, reikalui esant, ji niekada neatsisakė ateiti chorui į pagalbą. Laimės dėka pasisekė pritraukti į savo eiles jauną vietinį muzikos studentą Aleksandrą Stankevičių. 1980 m. pakviestas klebono tėvo J. Kubiliaus, SJ, jis ir perėmė dirigento, vargonininko ir chorvedžio pareigas. A. Stankevičius kurį laiką jau buvo mišraus choro „Island City Singers“ dirigentu. Chorvedžio pareigos jam buvo nebe naujiena. Be to, McGill universiteto Muzikos fakultetė jis studijavo chorvedybą bei dirigavimą.

1982 m. Aušros Vartų parapijos choras, sutraukęs visus Montrealio lietuvių daininkus, dalyvavo CBC chorų konkurse ir laimėjo pirmąją vietą Quebec'o provincijoje.

Kartu vadovaudamas ir prijungdamas mergaičių chorą „Pavasaris“, 1982 m. A. Stankevičius išleido kalėdinių giesmių plokštelę. Šis muzikinis įrašas radio bangomis pasiekė ir tuo metu okupuotą Lietuvą. Plokštelės pristatymo koncertai vyko Baltimorėje, New Yorke ir Montrealyje.

1983 m. Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos 75-ųjų metų jubiliejaus proga choras, susijungęs su Šv. Kazimiero parapijos chorą, kartu atliko šventinį koncertą.

Aušros Vartų chorinio dainavimo ir giedojimo finale — giliai prasminga kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus (žodž. poeto Henriko Nagio) kantata „Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva“, skirta 600-ųjų metų Lietuvos krikščionybės minėjimui. 1987 m. gegužės 23 d. ši kantata buvo atlikta Montrealyje, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje su simfoniniu orkestru, dalyvaujant vysk. Brizgiui bei vietinės bažnyčios aukštiems dvasiškiams. Solistai: G. Čepkauskienė, S. Žieme-

lytė, V. Verikaitis ir A. Keblys. Dirigavo autorius — kompozitorius A. Stankevičius.

1991 m. kantata nuvežta tautiečių tėvynėje įvertinimui, į Žemaitijos šventoves: Veiviržėnus, Švėkšnį, Neringą, Plungę, Kretingą, Telšius ir Klaipėdą. Lietuvoje kantata buvo atlikta Klaipėdos Muzikos universiteto doc. Vytauto Tetensko aranžuota liaudies instrumentų ansambliui, kuris visuose koncertuose lydėjo AV chorą. Dirigavo Genovaitė Maironienė, solistai: V. Vadoklienė, V. Kančienė, V. Garbrėnas ir A. Keblys.

Besilankydamas Lietuvoje, Aušros Vartų parapijos choras pastatė menišką atminimo kryžių Kryžių kalne. Dėka Kretingos Šv. Cecilijos organizacijos pastangų, tai buvo pirmoji užsienio meno kolektyvo kelionė Žemaitijoje. Be to, Žemaitijos vysk. Antanui Vaičiui leidus, choras galėjo koncertuoti jo vyskupijos ribose esančiose šventovėse. Veiviržėnuose kantatos klausėsi Telšių vysk. Antanas Vaičius su dideliu dvasiškų būriu.

Klaipėdos Kristaus Karaliaus šventovės klebonas kun. Bernardas Talaišis idėjo bene didžiausią dalį šios choro kelionės organizavime bei planavime tais, dar sunkiais ir įtemptais komunistinės valdžios laikais. Kun. B. Talaišio pastangomis mes galėjome pasiekti net gražiąją Nidą.

Ši kelionė Žemaitijai visiems Aušros Vartų parapijos choro nariams paliko labai gražius ir neišdildomus prisiminimus.

45-ųjų metų sukakties proga Aušros Vartų parapijos choras bei naujas koordinatorių A. Mickus planuoja išleisti iškiliųjų giesmių ir dainų kasetę.

Aišku, šios ilgos bei prasmingos istorijos net nebūtų buvę pagrindinių veikėjų — choro narių. Paukodami savo

brangų laiką bei energiją šiai labdarinai veiklai, jie pastatė neblėstantį paminklą lietuvių išlaikymui emigracijoje.

Ypatingas ačiū Aušros Vartų parapijos klebonui tėvui Juozui Aranauskui ir tėvams jėzuitams už nesavanaudišką, nenuvargstamą choro globą bei priežiūrą per visus 45 metus.

A. Keblys

„SANTAROS ŠVIESOS“ KONFERENCIJA LIETUVOJE

Jau trečią kartą Vilniaus universiteto teatro salėje susirinko Amerikos lietuvių kultūrinio sambūrio „Santara-Sviesa“ dalyviai. Birželio 22 d. čia prasidėjo keturias dienas trukšiantis 42-oji „Santaros-Sviesos“ konferencija. Vėliau ji, kaip visuomet, persikels į Anykščius.

Šių metų konferencijoje ypatingą dėmesį ketinama skirti visuomeninių mokslų gairėms bei veiklos perspektyvoms. Intelektualiai iš Vakarų ir Lietuvos skaitys pranešimus ir diskutuos apie šiuolaikinę Lietuvos kultūrą, užsienio politikos ypatumus, demokratinę visuomenę.

Kasmetinė tradicinė premija už geriausią darbą istorinė tema šiemet buvo įteikta Kauno Vytauto Didžiojo universitete disertaciją apsigynusiam Raimundui Lopatai už darbą — „Lietuvos valstybingumo klausimas 1914-1948 metais“.

GELIANČIOS MUSELĖS DRUSKININKUOSE

Druskininkuose šakelėmis ar net specialiai pagamintomis vėduklėmis žmonės ginsis nuo skaudžių geliančių muselių. Jos, anksčiau čia nematytos, iš tolimojo Sibiro buvo įvežtos kartu su mediena. Jos dabar plint vis naujose pietryčių Lietuvos vietovėse.

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentus, įgaliojimus notarizuojam veltui.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-

Aukštos kokybės maisto produktai

Du patys populiariausi, tai šventinis už \$39.- ir 55 svarų įvairaus maisto už \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštent), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją. Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkimui bei pardavimui, miestie ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

Savininkas parduoda 2 miegamų kondominiumą, Parkshire Estates, Oak Lawn, IL.
Tel. 708-599-9252

REAL ESTATE

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriškai FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

CONDO FOR SALE
9840 S. Pulaski Rd., Oak Lawn, IL
1 bdrm, 3rd fl., elevator bldg. Very nice condition; \$53,000. Low taxes. Call:
McKay & Paogae
312-238-8448 or 708-422-1605

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, aip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aliuminijos ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-989-2658.

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.

7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIUTĖ

A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

HELP WANTED

Banking TELLER
(Full time and Part-time positions)
Applicants must possess good communication skills and enjoy working with customers. Previous banking and computer experience is a plus. Salary commensurate with experience, plus competitive benefits. Qualified applicants apply at:

Lemont National Bank
310 Main St.
Lemont, IL 60439
(708) 257-2241

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

Kokybiškai atlieku vidaus, išorės dažymus, remontus. Pigiai, greit, sąžiningai. Turiu rekomendacijas ir darbo leidimą. Kreiptis: 708-656-6599.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO I tomas. Vingiuotas mano gyvenimo kelias biografiniuose atsiminimuose. 1912-1960. 443 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštą, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėdama Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO II tomas. Atsiminimai apima 1960-1970 metų laikotarpį. 428 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštą, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėdama Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO III tomas. Atsiminimai apima 1970-1979 metų laikotarpį. 390 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštą, persiuntimo išlaidoms pridėdama \$2.50. Illinois gyventojai dar pridėdama Sales tax \$0.88.

Užsakant visus 3 tomus mokama papiginta: \$15.00. Užsakant paštą persiuntimo išlaidoms pridėdama \$4.00 Illinois gyventojai dar pridėdama Sales tax \$1.31.

Knygos užsakoma: **DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.**

DR. BRONIAUS POVILAIČIO MIRTIES SUKAKTIS

Bronius Povilaitis.

1995 m. liepos mėn. 17 d. su eis 10 metų, kai mirė dr. Bronius Povilaitis. Per tuos praėjusius dešimt metų pasaulyje įvyko daug pasikeitimų, ypač vėlinio gimtojoje Lietuvoje. Lietuva atgavo savo nepriklausomybę. Nuo to laiko užjūryje gyvenantys lietuviai ieško būdų padėti Lietuvai. A. a. dr. Povilaičio kolegos ir bendradarbiai Kanadoje ypač rėmė Lietuvos ūkininkus (pvz., traktorių Lietuvai pirkimo projektui), Lietuvos našlaičius ir vargšus (jie padėjo kai kurioms Lietuvos parapijoms ir našlaitynams Lietuvoje). A. a. dr. Bronių Povilaitį prisimena jo našlė Monika, giminės, kolegos ir bendradarbiai. Vienerių metų mirties sukakties proga buvo pastatytas ir pašventintas paminklas Toronto Lietuvos kankinių šventovės kapinėse. Antkapioje – ateitininkų ženklas, nes velionis buvo veiklus katalikų ir ateitininkų veikėjas. Monika Povilaitienė taip pat rėmė „Vieno „Ateities“ žurnalo numerio (1986 m. spalio mėn.) išleidimą. Kaip bus paminėta a. a. Broniaus Povilaičio dešimt metų mirties sukaktis? Liepos 15 d. Toronto bus aukojamos šv. Mišios ir bus vėlinio giminių ir draugų susijimas. Kitas vėlinio pagerbimas bus stipendijos įsteigimas jo atminimui per Ateitininkų fondą, kuris remia agronomiją studijuojantį tremtinių ar partizanų vaiką Lietuvoje. Įsteigdama šią stipendiją, žmona Monika tęsia a. a. Broniaus duotą didelę svarbą mokslui.

Dr. Bronius Povilaitis gimė 1907 m. Diržų kaime, Žemėlio valsčiuje, Šiaulių apskrityje, vyriausias sūnus penkių vaikų ūkininko šeimoje. Jaunesnysis brolis paveldėjo ūkį, o Bronius ėjo mokslų keliu. 1930 m. Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje Bronius gavo diplomuoto agronomo vardą. Jis ten liko ir buvo jaun. ir vyr. laborantas, vyr. asist. docentas ir specialiosios žemdirbystės katedros vedėjas. 1939-41 m. jis buvo Žemės ūkio ministerijos sėklų kontrolės stoties direktorius Kaune. 1944 m., besitraukdamas į Vakarus, Bronius Povilaitis buvo nuvežtas į pafrontę prie Telšių kasti apkasų, bet pasisekus pabėgti, teko pėsčiom keliauti keletą šimtų kilometrų. Pabaltijo universitete Vokietijoje Bronius Povilaitis buvo asoc. prof. ir vėliau buvo paskirtas žemės ūkio fakulteto dekanu. Jis buvo pakviestas į Baltic Advisory Council prie vyr. britų karinės vadovybės. Jis buvo vienas iš dviejų lietuvių, kurie gavo Lady Davis Foundation stipendiją, kuri apmokėjo kelionę į Kanadą ir parūpino darbą vieneriems metams kokiame nors universitete. Jis buvo tyrinėtojas MacDonald College McGill universitete ir vėliau išklausė reikiamus kursus gauti magistro laipsnį (1951 m.) ir filosofijos daktaro laipsnį (1954 m.) Jo specialybės buvo augalininkystė, selekcija ir genetika. Jis liko MacDonald kolegijoje, vėliau dirbo Kanados valdžios tabako tyrimo centre Delhi, Ont. Gavus

giminėmis, yra juos aplankius Lietuvoje, ir yra globojus kai kuriuos jų viešnagės metu keliaujant po Ameriką.

Šio mirties dešimtmečio paminėjimo proga, a. a. Broniaus Povilaičio žmona ir jo giminės bei draugai ir kolegos jį prisimena savo maldose. Šv. Mišiose jie pasimels už jo sielą ir po to susirinks agapei, kurios metu turės progos pasikalbėti ir jį prisiminti. Manau, kad daug kas prisimins a. a. Broniaus Povilaičio moksliskumą, jo apgalvotus pasiūlymus ir kritiškas pastabas. Jie prisimins jo patarimus gėlių ir augalų auginimo reikalais. Lietuvoje jis būtų galėjęs patarti apie žemės ūkio reformas. Mirties sukakties proga įsteigta stipendija igalins gaviu katalikų centro valdybą. Jis buvo aktyvus lietuvių katalikų mokslo akademijos narys ir lietuvių bendruomenės narys. Jis reiškėsi spaudoje lietuvių ir anglų kalbomis, parašęs daugelį straipsnių ir net dvi knygas („Lietuvos Žemės ūkio akademija“, 1979 m. ir 1986 m. išleista, bet prieš pat mirtį užbaigtą ir spausdinimui atiduotą knygą „Lietuvos žemės ūkis 1918-1940“). Jis buvo lietuvių Enciklopedijos agronomijos skyriaus redaktorius. Dr. Povilaičio gyvenimas ir jo veikla buvo aprašyti įvairiomis progomis (pvz., dr. Mildos Danytės knygoje „DP – Lithuanian Immigration to Canada after the Second World War“, 1986 m.; Česlovo Masaičio straipsnyje „Aiduose“, 1985 m.; „Ateityje“, 1986 m., kun. Jono Gutausko straipsniuose ir kitur.

Ramunė Kubiliūtė

ITEIKTI DIPLOMAI MEDSESERIMS

Kauno Medicinos akademiją (KMA) baigė jau antroji medicinos seserų laida, kurioje 38 studentės gavo aukštojo mokslo baigimo diplomus. Slaugos fakultetas KMA veikia jau antri metai. Pernai jį baigė 46 kvalifikuotos medicinos seserys. Įdomūs tolimesni medseserų planai. Kelios šių metų laidos absolventės žada studijuoti socialinę rūpybą Vytauto Didžiojo universiteto magistratūroje, dar kelios toliau studijuos visuomeninį administravimą Kauno technologijos universitete. Kitos dirbs vyriausiomis medicinos seserimis šalies ligoninėse, geriausios dėstys jaunesnėms kolegėms toje pačioje Kauno medicinos akademijoje ar šalies medicinos mokyklose.

Motinai

A.†A.

FILOMENAI JURJONIENEI

mirus, mielai draugei GAILIUTEI, jos šeimai ir kitiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Janina ir Raimundas Matulioniai
Aušra Guckel
Angelė Vencloviene
Jane Rastas

A.†A.

ONAI KAVALIŪNIENEI

mirus, vyrui JONUI, dukrai SIGUTEI, sūnams MARIUI ir DONATUI, marčioms LORETAI ir DALIAI, žentui BERNARDUI, anūkams – DARIUI, DANAI ir LINAI reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Dalia ir Jurgis Anyšai
Gražina ir Jokūbas Gražiai
Gražina ir Vytas Karaičiai
Audronė ir Arvydas Tamuliai
Audronė ir Šarūnas Užgiriai

A.†A.

ALGIRDUI PETRULIUI

mirus, žmoną GRAŽINĄ, dukras – DAIVĄ ir LAURĄ su šeimomis, motiną ONĄ PETRULIENĘ, brolius – VYTAUTĄ ir MINDAUGĄ su šeimomis ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vladas ir Raminta Sinkai
Bronė Švapienė, Daiva Švapiaitė

A.†A.

JADVYGA KARALIENĖ Dubinskaitė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Tragiškai žuvo 1995 m. liepos 4 d., 5:45 val. vakaro, sulaukusi 71 metų.

Gimė Lietuvoje, Kauno apskrityje, Veliuonos valsčiuje. Amerikoje išgyveno 30 m.

Nuliūdę liko: vyras Jurgis, sūnūs – Medardas, marti Audronė, Rytis; anūkas Vytas; seserys – Teodora Ilekienė, gyv. Dayton Beach, FL, su šeima, Eugenija Dubinskaitė, gyv. Toronto, ir kiti giminės JAV-bėse, Kanadoje ir Lietuvoje.

Velionė pašarvota pirmadienį, liepos 7 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 8 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, sūnūs, anūkas, seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

MARCELĖ LESIŪNIENĖ Banytė

Gyveno 46 metus Caracas, Venezuela.

Mirė 1995 m. birželio 28 d., sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: sūnus Vytautas su šeima, duklė Aldona su šeima, gyv. Ispanijoje; Lietuvoje seserų vaikai – Puidokų, Jurgevičių ir Nagelių šeimos; JAV-bėse brolis Albinas Banyns, žmona Jean ir jų šeima.

Velionė buvo našlė Lietuvos savanorio-kūrėjo a. a. Antano ir motina a. a. Kestučio ir a. a. Mindaugo.

A. a. Marcelė Lesiūnienė buvo palaidota Caracas, Venezuela.

Nuliūdę sūnus, duklė ir kiti giminės.

Tel. 708-447-8806.

PADĖKA

A.†A.

ANASTAZIJA JANUŠAUSKAITĖ-BUCK

Mūsų mylima Teta mirė 1995 m. balandžio 7 d. ir buvo palaidota balandžio 9 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Jonui Kuzinskui, Švč. M. Marijos gimimo parapijos klebonui, už maldas koplyčioje, šv. Mišių atnašavimą, prasmingą pamokslą ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdus ačiū moterų būreliui už sukalbėtą rožinį prie velionės karsto. Dėkojame mūsų dukroms už gražias rožių puokštes.

Visiems nuoširdus ačiū, kurie aukojė šv. Mišioms už velionės sielą ir ją palydėjo į kapines Amžinam Poilsui.

Nuoširdi padėka priklauso karsto nešėjams. Gilus ir nuoširdus ačiū, tėvui ir sūnui Petkams, laidojimo direktoriams, už malonų, nuoširdų, profesinį patarnavimą.

Nuliūdę sūnėnas Bronius Černius, jo šeima, giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

A.†A.

ALGIRDUI PETRULIUI

mirus, sunkioje skausmo valandoje jo žmonai GRAŽINAI, dukterims DAIVAI ir LAURAI su šeimomis, jo motinai ponai PETRULIENEI, broliams VYTAUTUI ir MINDAUGUI su šeimomis gilią užuojautą reiškia:

Ona Adomaitienė
Alfonas, Dana Arlauskai
Algis, Gana Čekauskai
Alfonas, Bronė Nakai
Algirdas, Julia Nakai
Edvinas, Marta Oakai
Juozas, Onutė Peleckiai
Jonas Ratnikas
Jurgis, Laima Savaičiai
Albinas, Rūta Strazdžiai
Alfonas, Danutė Vėlaviciū
Jonas, Albina Vyšniauskai
Antanas, Erna Žalkauskai

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1995 m. liepos mėn. 6 d.

5

A.†A.

ONA KAVALIŪNIENĖ Lukšytė

Gyveno Beverly Shores, IN, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. liepos 1 d., 8 val. ryto, sulaukusi 80 metų. Gimė Lietuvoje, Biržų apskrityje, Šlepščių kaime. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: vyras Jonas Kavaliūnas, duklė Sigutė Mikrut, žentas dr. Bernard, sūnūs Gediminas Marius Kavaliūnas, marti Dalia, Donatas Kavaliūnas, marti Loreta; trys anūakai: Lina Kavaliūnaitė, Darius ir Danutė Mikrut; sesuo Aleksandra Lukšytė, brolis Adolfas Lukšys ir jo žmona Apolonia; taip pat daug kitų giminių.

Priklausė Beverly Shores lietuvių klubui, Ateitininkų Federacijai, lietuvių teisininkų draugijai, Lietuvos Dukterų draugijai.

Velionė pašarvota liepos 6 d., ketvirtadienį nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 7 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetui arba „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, duklė, sūnūs, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

PADĖKA

A.†A.

ONA DRŪTIENĖ

Mūsų mylima Žmona, Mamytė ir Močiutė, gyvenusi Brighton Parko apylinkėje, mirė 1995 m. birželio mėn. 5 d. ir buvo palaidota birželio mėn. 9 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Nuoširdžiai dėkojame gerb. Msgr. D. Mozeriui už lankymą ligoninėje, maldas koplyčioje, gedulingų šv. Mišių atnašavimą už velionės sielą, ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame Švč. Mergelei Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonui kun. A. Pučenskui už maldas koplyčioje.

Širdinga padėka Viktorui Kelmeliui ir Aldonai Placienei už skaitymus bažnyčioje, taip pat ir vargonininkui p. Giedraičiui ir sol. Mary Kinčius už gražų giedojimą per šv. Mišias.

Nuoširdi padėka visiems giminėms, pažįstamiems ir artimiesiems, taip gausiai atsilankiusiems atsisveikinti su a. a. Onute koplyčioje, bažnyčioje ir palydėjusiems velionę į kapines.

Širdingas ačiū visiems pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, laiškais ir spaudoje, ir už aukas šv. Mišioms. Nuoširdus ačiū ir už gražias gėles koplyčioje, kurios taip prasmingai puošė velionės karstą.

Dėkojame karsto nešėjams suteikiusiems velionei paskutinį patarnavimą palydint jį į Amžino Poilsio vietą.

Gili padėka laidojimo direktoriams Gaidas-Daimid už nuoširdų ir rūpestingą patarnavimą.

Liko giliai nuliūdę: vyras, dukterys, žentai, anūakai, seserys su šeimomis, ir brolio a. a. Jono šeima Lietuvoje, bei kiti giminės.

PADĖKA

A.†A.

ANTONIO MATULIS

1931.XII.14-1995.III.21

Mūsų motinos Nelidos Matulienės vardu nuoširdžiai dėkojame draugams, kurie mūsų mylimam Tėvui mirus, mus užjautė skaudžiose valandose. Kiekviena jūsų ašara, kiekvienas apkabinimas, pabučiavimas ir švelnus žodis mums labai daug reiškė ir palengvino mūsų skausmą.

Dėkojame lietuvių chorui pagiedojusiam mūsų Tėvo mylimą giesmę „O sūdievu, sūdievu“...

Dėkojame visiems, kurie atsisveikino su mūsų a. a. Tėvu ir toliau pasiliko mūsų Motinos draugai.

Silvia ir Claudia Matulytės

Mylimai Motinai

A.†A.

ADELEI ŠLIAŽIENEI

mirus, sūnų, mūsų sambūrio nari, prof. dr. RIMĄ ŠLIAŽĄ, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Lietuvių Fronto bičiulių sambūris
Clevelande

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Antradienį, liepos 13 d., 5 val. p.p., tėvų marijonų vienuolyno patalpose bus „Draugo“ renginių komiteto susirinkimas ir apsvaistysime ateinančios gegužinės reikalus. Primename, kad tradicinė dienraščio paremti gegužinė bus liepos 30 d. Planuokite dalyvauti!

Šv. Kazimiero seserys kviečia į vasaros festivalį šį sekmadienį, liepos 9 d., vienuolyno sode. Bus įdomių, linksmųjų ir vaikių. Visi kviečiami atvykti ir tuo savo atvykimu paremsite senas, ligones sesėles, kurios visą gyvenimą paskyrė Dievo ir artimo labui, o dabar pačios reikalingos globos.

Pal. Jurgio Matulaučio misijos kapelionas kun. Algirdas Palokas, SJ rugpjūčio mėn. išvyksta į Lietuvą tvarkyti dokumentų. Grįš į Lemontą rugsėjo mėn. 1 d.

Jaunučių ateitininkų stovyklą Dainavoje visos vietos jau užpildytos. Visi stovyklauti užsiregistravę vaikai prašomi į Dainavą atvykti sekmadienį, liepos 9 d., tarp 1:30-3:30 val. p.p. Detroito laiku. Šv. Mišios stovyklautojams ir jų tėveliams bus aukojamos 4:30 val. p.p.

Marija Ročkuvienė, Chicago, IL, siūsdama „Draugo“ prenumeratos mokestį, savo dienraštį apdovanojo 105 dol. auka. Ji tikrai supranta finansinius leidimo sunkumus ir savo dosnumu parodo gerumą laikraščio remėjui. Linkėdami gražių dienų, tariame nuoširdų ačiū.

Aristidas Bičiūnas, Chicago, IL, „Draugo“ knygyne nusipirko knygų už nemažą pinigų sumą. Jis yra jaunesnės kartos profesionalas, kuriam lietuviško rašto žodis yra ne svetimas, bet mėgiamas ir savas. Ačiū.

Sesėlė Margarita Bareikaitė, Lemont, IL, liepos 2 d. išvyko į Putnam, Conn. padėti sesėlėms prieš vasaros darbų. Ilgesnį laiką praleis „Neringos“ stovykloje.

• Jeigu „Draugo“ nebebu-
tų, lietuviška veikla žūtų.

Daiva ir Maya Goštautaitės.

x Liepos 9 d., 12 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL ruošiami pietūs padėti padengti galvos rekonstrukcijos išlaidas išskirtų Lietuvos Siamo dvynių. Kviečiame pavalgyti ir savo auką užtikrinti Vilijos ir Vitalijos ateitį. Ačiū! „Saulutė“, Mercy Lift, Lietuvos Vaikų Viltis, Lietuviai katalikai labdariai ir „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. Jei negalite dalyvauti, mielai priimamos aukos, pažymint, kad tai Vilijai ir Vitalijai. Nuo mokesčių nurašoma auką prašome siųsti: „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. (sk)

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubieji siuntiniai — AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

(sk)

29-se Europos krepšinio pirmenybėse

LIETUVA FINALE!

Pusfinaliuose Lietuva nugalė Barcelonos Olimpiados sidabro medalio savininkę Kroatiją 90:80. Lietuva finale susitiks su Jugoslavija (Serbija). Marčiulionis šio laimėjimo kalvis. Graikų publika palaiko Lietuvą.

REMIGIJUS GAŠKA

Po trijų savaitžių iškritęs lietuvių Atėnuose nuplovė visas dulkes ir voratinklius nuo Lietuvos rinktinės ir ji sužaidė geriausias savo rungtynes Atėnuose, sutriuškindama garsiąją Kroatijos komandą. O rungtynės buvo įtemptos, bet idomos. Pirmajame kėlinyje, likus žaisti trims minutėms, kroatiai vedė 30:29. Lietuviams perėjus vadovavimą pirmojo kėlinio gale, kroatiai vėlavo išlygino 47:47. Tik antrojo kėlinio gale išryškėjo lietuvių pranašumas.

Rungtynės buvo idomos tuo, kad aikštėje žaidė šeši buvę, esami ar būsimi NBA krepšininkai: trys kroatų pusėje, trys — lietuvių. Pas kroatų žaidė garsusis Toni Kukoč iš Čikagos „Bulls“ komandos, Dino Radja — Bostono „Celtics“ centras ir Stojan Vrankovič, praeityje dvejus metus žaidęs už „Celtics“ Lietuvos pusėje žaidė Seattle „SuperSonics“ Marčiulionis, būsimas Portlando centras Sabonis ir į NBA bandą patekti Karnišovas.

Prieš pradėdant palyginimą tarp šių NBA žaidėjų ir jų pasiektų rezultatų, turime apibūdinti kas vyko aikštėje. Ašikliausias palyginimas būtų Kukoč su Karnišovu. Sabonis dažniausiai dengė abu kroatų centrai — Radja ir Vrankovič, todėl Arvydui buvo sunku prieiti arčiau krepšio.

Marčiulionio žaidimui apibūdinti mes neturime užtenkamai gerų žodžių. Buvo labai gražu matyti jo greitus prasižėjimus, jo neapmatytas ir staigias pasuotes, jo derlingus metimus. Šarūnas surinko 27 taškus, bet šis skaičius dar nenusako jo vertės komandai. Dvitaškių tikslumas — 72% (aštuoni iš vienuolikos mestų). Tritaškių tikslumas 50%. Jau praeityje esame rašę, jog tų ar anų rungtynių nebūtume laimėję be Sabonio, tai ramiai galime sakyti, kad šių rungtynių pergalė be Šarūno būtų buvusi tik maloni svajonė. Minėtinas ir Karnišovas. Jis turėjo nelengvą uždavinį dengti Kukoč, o taip pat pro jį prasižveržti. Čia Artūras savo egzaminą išlaikė. Kukoč Karnišovą subaudavo tris kartus, o dar kiek sykių pro šį NBA žaidėją praėjo, surinkdamas taip brangius taškus! Ir jeigu publikoje buvo NBA seklių, Arūnas neturėtų didelių sunkumų ten patekti.

x Žibutė Gudeliene ieško Irenos Samuolis-Labeikytės, gvy. Čikagoje, 4032 S. Maplewood. Irenos motina — Kazimiera Labeikienė mirė 1960 m. Atsiliepkite, rašykite: Žibutė Gudeliene, Žadeikos 4-12, Vilnius 2035, Lithuania, arba skambinkite: Lisa 708-381-1235 (Barrington, IL) (sk)

x X.Y. iš Delran, NJ Lietuvos našlaičių aukoja \$50. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x A.a. Juozo Luko, mirusio birželio 5 d. Philadelphiaje, atminimą pagerbdami artimieji ir draugai skiria auką Lietuvos našlaičiams: Dalia ir Algis Lukai, Teresė ir Algis Gečiai, Eli Masalaitis, Aldona ir Povilas Šidlauskai, Juozas Klausas, Irena ir Vytautas Matonai, Marytė ir Vytautas Sušiniskai ir Jeanne ir Timothy Dorr. Viso \$210. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas reikią užuotą velionio žmonai, sūnams ir artimiesiems, ir tuo pačiu Lietuvos našlaičių vardu dėkoja. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASAULIO duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747. (sk)

tas pastebimai nervinasi. Ima minutę. Po jos Karnišovas uždirba po du taškus, bet kroatai atsako dvitaškiu ir tritaškiu. Turime 73:72. Liko žaisti 3 minutes. Sabonį subaudoja Kukoč ir Arvydas sumeta abu. Kroatai meta — nėra. Kamuoli, beimant, Karnišovas subaudojamas ir jis abu sumeta. Jau 81:72. Šaras ir baudą įmeta. Liko žaisti dvi minutes. Jaučiame pergalę. Lietuviai neskubėdami varosi ir pasuojasi, o kroatai juos puola, darydami prasižėjimus. Kurtinaitis, Lukminas ir Karnišovas sumeta jiems priteistas baudas. Laimėjimas jau aiškus. Lietuviai žiūrovai skanduoja „Ačiū, ačiū, ačiū...“ Dar pusė minutės. Kroatai sumeta dar pora bereikšmių krepšių ir kėlinys baigiamas tvirtu 90:80 rezultatu. Lietuvos krepšininkai subėga krūvon ir kelia Marčiulionį ant savo pečių. Taip, Kroatija nugalėta!

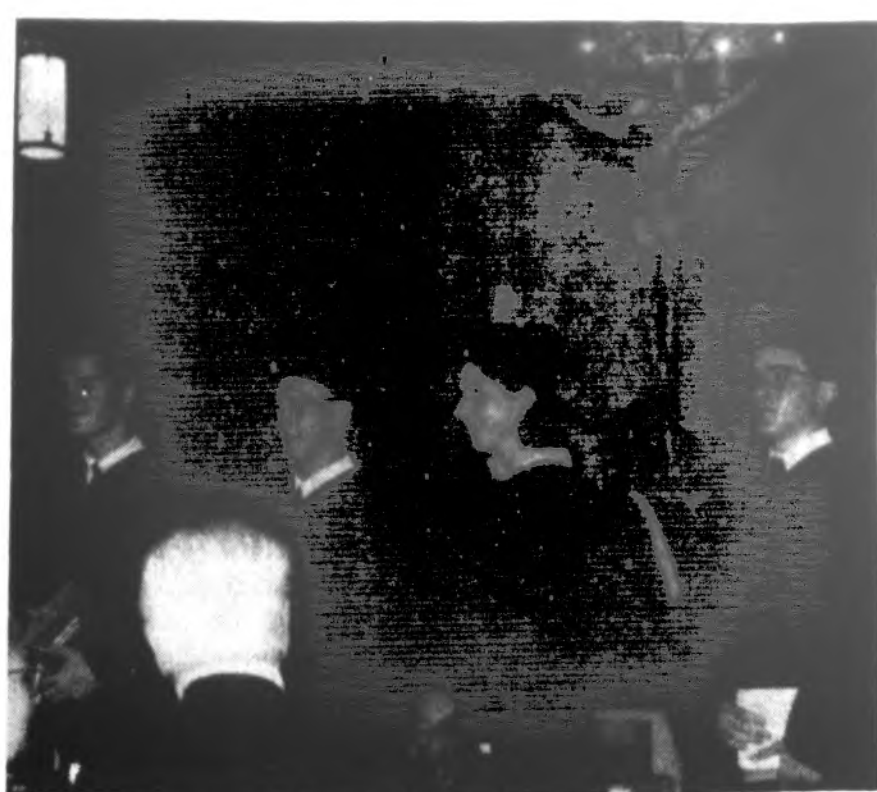
Analizuojant šias rungtynes, turime pasakyti, kad lietuvių gynyba yra labai sustiprėjusi. Jie ypač gražiai susiję pasikeisti savo dengtais priešininkais, jiems pavartojant bloką. Taipogi, prasižėrus ar tai Kukoč, ar Komazėč, Sabonis ateina pagalbon. Komanda sudarė gražiai operuojančio vieneto išpūdį.

Spaudos konferencijoje kroatų vyr. treneris Aleksandar Petrovič, žuvusio N.J. „Jets“ žaidėjo Drazen Petrovič brolis, pareiškė, jog lietuvių tikrai nusipelnė šios pergalės. „Mūsų problema“, — tarė Petrovič, — buvo tame, kad mes neradome būdų pristabdyti Marčiulionį. Mes turėjome progą, bet ne visas išnaudojome. Tuo tarpu lietuvių „pasipinigavo“ iš mūsų klaidų. Turėjome geriau dengti Karnišovą“. Mums paklausus ar Kukoč sužeistas pirštas turėjo įtakos jo žaidimui, kroatų treneris atsakė: „Taip, tas paveikė Tonį. Tačiau Karnišovas surinko labai svarbių taškų, o pirštą gynybai nenkenkia“. Paklaustas kodėl Lietuva laimėjo, Petrovič atsakė: „Gal ir todėl, kad Lietuva troško pergalės labiau negu kroatai“.

Garastas pastebėjo, kad Lietuva sugriovė ekspertų pranašavimą ir prognozes. „Laimi tas, kuris šiandien geriau žaidžia, o ne tas, kuris geriau ant popieriaus stovi. Seniai bemačiau Lietuvos rinktinę taip gerai žaidžiančią. Ir per visą šį turnyrą Lietuva tik penkias minutes sužaidė blogai, rungtynių su Jugoslavija metu. Mūsų gynyba ypač pagerėjo, o puolime turime kelis neblogus variantus. Šiandien savo geru žaidimu mane stebino Radja“, — užbaigė savo pastabas Lietuvos vyr. treneris. Žaidėjams atstovavęs Karnišovas į klausimą kaip jam patiko žaisti prieš Kukoč, atkirtė: „Man tai labai patiko. Jis uždirba daug, daug sykių daugiau negu aš, ir aš jaučiu pasitenkinimą jį dengdamas ar pro jį praeidamas“. Į klausimą: „Kodėl į pusfinalius patekusių

Po pertraukėlės Kurtinaitis pasiekia tikslą savo ilgu metu ir matome 67:60. Abi komandos pasikeičia po krepšį. Likę žaisti 6 minutes. Lietuviai veda 6 taškais! Ar vyrai išlaikys? Lietuviams vėl nesiseka. Bemetantį Radja Sabonis subaudoja. Sabonui tai ketvirta bauda! Rezultatas 69:67. Garas-

x NAMAMS PIRKTI PASAULIO duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747. (sk)

Maria Eidietis (trečioji iš kairės) mokslo metų baigimo iškilmėse.

trys komandos rodo didelę įtampą ir susirūpinimą žaidamos, tuo tarpu lietuviai žaidžia linksmai ir laisvai“, — Karnišovas atsakė: „Mes mėgstame laimėti. Mūsų komanda labai gerai susigyvenusi ir visi vieni kitus gerai pažįsta. Mes atvykome čia ne žaisti, bet laimėti. Tą ir darome“. I paklausimą, kaip jis vertina Marčiulionio žaidimą, Artūras paaiškino, kad: „Marčiulionio užsispyrimas laimėti visus mus užkrečia. Jis yra geras pavyzdys, bet laimėti visi mes trokštame“, — susumavo Karnišovas. „Ar tikėjosi lietuvių graikų publikos paramos?“ — paklausė graikų žurnalistas. „Ne! — atsakė Artūras. — Gal čia ir dėl to, kad kroatai ir graikai yra seni krepšinio priešai“.

Liko žaisti paskutinės rungtynės — finalas, Lietuva — Jugoslavija. Čia ir vėl susidurs Europos krepšinio žvaigždės. Lietuvai sidabro medalis jau garantuotas, bet vilčių ji nepranda ir auksui. Nuo to laiko, kai prieš dešimt dienų lietuvių pralose prieš jugoslavus 61:70, daug kas pasikeitė. Sabonis pasveiko, o svarbiausia — Lietuva išmoko laimėti prieš stipriausias Europos krepšinio komandas.

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRO SAVANORIAI

Žinome, kad PLC posėdžiauja lietuvių bendruomenė, kad reguliariai susirenka centro išrinktas komitetas. Taip pat čia savo įstaigą turi lietuvių fondas, čia darželis „Žiburėlis“ ir Maironio lituanistinė mokykla. Savo darbštumą parodo PLC moterų pagalbinis vienetas, bet čia taip pat yra tokia oficialiai „neregistruota“ savanorių žmonių grupė, kuri, kaip tos skruzdėlės, padeda statyti tą „skruzdėlyną“ — Pasaulio lietuvių centrą.

Pasirodo, yra skirta diena pagerbti ir tuos tylūs savanorius, kurie visada ateina į pagalbą. Vienos skuta bulves, kitos kepa kugelį, daro virtinukus, o dar kitos verda sriubas, kepa pyragus ir patarnauja svečiams. Savanoriai vyrai kilnoja puodus,

BAIGĖ MOKYKLĄ

Maria Eidietis, Rosary ir Bruno Eidietis dukra, čikagiečių Uršulės ir Vlado Eidietis dukraitė, gyvenanti su tėvais ir seseria Niles, Michigan, baigė Trinity aukštesniąją mokyklą labai gerais pažymiais, apdovanota žymenimis ir stipendijomis. Ji taip pat baigimo iškilmėse atsiveikino su mokykla visų baigusiujų klasės vardu. Maria laimėjo National Merit stipendiją, taip pat gavo Notre Dame alumnų klubo (St. Joseph apskrities) stipendiją ir gavusi Notre Dame Scholar žymenį. Lankydamą gimnaziją, ji buvo apdovanota Kay Lawson žymeniu už pasižymėjimą vadovavimo gabumais, buvo moksleivių metraščių redakcijos narė, priklausė tinklinio komandai, atstovavo Trinity mokyklai „Luger suvažiavime rytojaus vadovams“. Ji taip pat veikli vietinėje katalikų parapijoje ir yra lektore sekmadienį Mišiose. Rudenį Maria pradės studijuoti Notre Dame universitete, South Bend, IN.

stato status, prižiūri gėrimus ir dar daug kitokių čia atlieka darbų.

Antradienį, birželio 27 d. i PLC ir buvo sukviešti tie tylūs darbininkai, kuriems buvo skirti pietūs. O jų susirinko apie 50 pabendrauti, pasikalbėti ir paįstai įvertinimą.

PLC moterų pagalbinio vieneto pirmininkė Bronė Nainienė pasveikino visus buvusius, esamus ir būsimus savanorius, savanores ir padėkojo visiems už talką. Ji sakė, kad centras yra mūsų visų ir mes norime jį išlaikyti, plėsti, jaustis kaip savo namuose. Taip pat stengiamės pritraukti jaunąją kartą ir jaunimą, suteikti jiems čia sąlygas šokti tautinius šokius, sportuoti. Tam reikia pinigų, kad galima būtų atlikti reikiamus remontus. Todėl su visų pagalba, dėdami centą prie cento, galėsime įvykdyti tuos planus.

Pasivaishinę gardžiais pietumis, net ir dainelę uždainavom ir patenkinti skirstėmės namo.

Karolina Kubiliene

Linksmi svečiai Pasaulio lietuvių centro gegužinėje birželio 25 d.